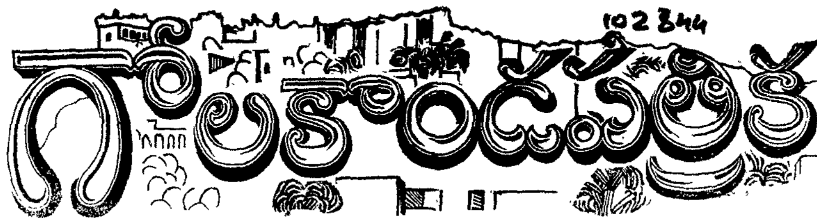
Regd No. N. 45 / M 3613

వెల ఒక అణా

★ "హరిజన్" పత్రిక ఆపబడుట ★

★ ఉస్మానియా విద్యార్థుల విచారణ ★

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు జాతీయ పత్రిక

సంపుటము ౧౪ హైద్రాబాదు-దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౨ విక్రమసం॥ ఆశ్వీయుజ బ॥౧౨ (౨౩-౧౦-౧౩౫౦ ఫ.) సోమవారము సంచిక ౮౯

'హరిజన్' 'హరిజన్ బంధు' 'హరిజన్ సేవక్' పత్రికా ప్రచురణ లాపబడును

పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు ఆటంకమువచ్చినది

గాంధిమహాత్ముని ప్రకటన

వినోబాసత్యాగ్రహ సందర్భములో వార్తలన్నిటిని ఢిల్లీ చీఫ్ ప్రెస్సుఅడ్వైజరుకు పంపవలసినదిగా పూనాజిల్లా మేజస్ట్రేటు హరిజనసంపాదకునికి నోటీసుయిచ్చినకారణముచేత "హరిజన్" "హరిజన్ బంధు" "హరిజన్ సేవక్" పత్రికలను మూడింటిని తాత్కాలికముగా ఆపినట్లు గాంధిమహాత్ముడు ప్రకటించినాడు.

ఈవిషయములో శ్రీ మాసాయిగారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపుచున్నట్టును యాలోగా వీటిని వానునట్లును, తొందరపడి యేమియుచేయనట్లును ప్రకటించినారు.

"నేను యిక ముందు యేమిచేయుగా నవవడలెనో తేలలేదు, కాని సత్యాగ్రహములో ప్రతిజ్ఞకార్యము స్వయంసంపూర్ణమైనదే. ఈ నోటీసాక్షిదానిబట్టియే 'ప్రథమసత్యాగ్రహ కార్యబలమును ప్రకటించుచున్నది. అందుచే తరువాత జరిగేదేమిటి, యెప్పుడనుమాట ఆలోచించకుండ, దానితో నిమిత్తములేకుండ నేనుయిచ్చెడి ఉత్తరవులను నిరుత్తరముగా అనుసరించుట కర్తవ్యము.

వర్ధా అక్టోబరు ౨౪

గాంధిమహాత్ముడు ఈక్రిందిప్రకటన చేసినాడు.

౧౮ వ తేదీన 'హరిజన్' పత్రికా సంపాదకులకు పూనా జిల్లామేజస్ట్రేటు ఆఫీసునుంచి ఈక్రిందివిధముగా నోటీసువచ్చినది.

"వినోబాభావుగారు సత్యాగ్రహముచేయు సంబంధములో జరుగునంగతులేవియు గానివారిఉపన్యాసనివేదికలు గాని, తరువాత జరిగెడిసందర్భములు గాని ఢిల్లీ చీఫ్ ప్రెస్ అడ్వైజరుకుముందుగా తెలియబరచకుండ ప్రకటింపరాదని ప్రభుత్వమువారు మీకు తెలియపరచవలసినదిగా నన్ను కోరిరి.

భారతదేశరక్షణ నియమాలలో ౪౧ నియమముక్రింద ప్రాసిక్యూషన్ తప్పించుకొనుటకు వారుకోరినదానికి ఆవిధముగా తెలియజేయవలసినదివిధము మీకు తెలుపుచున్నాను."

దీనినిగురించి శ్రీ మాసాయిగారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుచున్నాను. ఇంకను ఆవిషయములు నేనున్నవి. కాని యీలోగా యీవిషయములో యేదో ఒక నిర్ణయమును నేనుచేసికొనవలసియున్నది. లేకున్న ప్రజలచుబ్బు వృథాఅగును. ఇంతవరకు నాకువచ్చిన ప్రత్యుత్తరములనుబట్టి 'హరిజన్' 'హరిజన్ బంధు' 'హరిజన్ సేవక్' పత్రికల ప్రచురణమును, తాత్కాలికముగా ఆపుటతప్ప నాకుయింకొక మార్గము కనపడుటలేదు. నేను ఢిల్లీలోని ప్రెస్ అడ్వైజరుగు సత్యాగ్రహమునుగురించి వ్రాయు ప్రతిఅంశమును పంపవలెననిచో స్వతంత్రముగా పనిచేయజాలను ఇప్పుడిచ్చిన నోటీసువలనఇదే, అందుచేత అప్రకారము నడువజాలను.

కాని అసలుకు అతిక్రమించిన ఏమిజరుగునో అదికూడ ఆనోటీసులోనున్నది. సంపాదకులమీద ప్రాసిక్యూషన్ల వచ్చుటకాక్షిప్తములేను ఈమూడువారపత్రికలు సత్యమునకే అంకితములై అన్నిపక్షములకొరకు కృషిచేయుచున్నవి. కానిప్రాసిక్యూషనుభయముతో పత్రికనడుపుట ప్రయోజనము, నేనుసత్యాగ్రహమును ప్రచారముచేయలేను. సత్యాగ్రహముచేయుట, మామాటయేఅనువిషయముమాట అట్లుండగా పత్రికాస్వాతంత్ర్యమునకు అప్రతిమ సహాయస్వతంత్ర్యము ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యమెట్టిదో శ్రీవినోబాభావుగారి ప్రాసిక్యూషనుతో స్పష్టమైనది.

ప్రాసిక్యూషన్ మందుకుచేసిలేరని నేనాక్షేపించుటలేదు ఆయన భారతదేశరక్షణనియమముల ఉల్లంఘించినందుకు నలితమని కానిపత్రికాస్వాతంత్ర్యమునేను ఈనోటీసునుగ్రహమునకుఅర్థముగుటలేదు దానిసమన్వయముచేసుకొనలేకుండగున్నాను అదిపలవూరూపములో ఒక ఆజ్ఞ గానున్నది దానినిఉల్లంఘించుటో వచ్చేఫలితమగూడా చెప్పబడినది.

ఈమూడువారపత్రికలను గదివెడిఅసంఖ్యాకపాఠకుల కాశాభంగముకలగజేసినందుకు నాకుచాలవిచారముగనున్నది వీటిని తాత్కాలికముగా ఆపుటయో, లేక అసలే ఆపివేయుటయో వచ్చెడివారములో కానికి తెలియజేసెదను తాత్కాలికముగాఆపుటయే కావచ్చునని ఆశించుచున్నాను నేనుభయసినిదానికవకాశము ఉండదనుకొందును అట్లుకొనుచుంపూర్తిగానే ఆపివేసినను, సత్యాగ్రహము పత్రికలలో ప్రకటనలేకుండాకూడ జరుగవచ్చునని లోకము తెలుసుకొనవలెనని ఉందును.

తొందరపడరాదు

నేనుతొందరపడి ఏపనియుచేయను. ముందుకర్తవ్యమును నేనింకను నిశ్చయించుకొనలేను. నా పూర్వ ప్రకటనలో చెప్పినట్లు, శాసనోల్లంఘనమంత్రముఅనియు స్వయంసంపూర్ణమైనదే. ఆగట్లో ఈ ప్రెస్ నోటీసుచే తెలియుచున్నగ్రంథనిర్బంధములను సత్యమునకు ఎక్కువయుచుండును. సత్యాగ్రహముచే లభ్యపోలేదనుకొన్నను. నెనకటుట్టిబాధలు పెట్టువారు... సత్యాగ్రహోద్యమము తెరవేయగా. కొబట్టి నేను ముందుస్నేనచర్యాగకొయనా, గొనవాడను మాటగాని, అట్టిదప్పెప్పుడు గొకోందునుమాట గాని ప్రజలనుముఖ్యముకాదు.

దానియందుగుణముకున్నవారు నేనిచ్చిన ఆదేశములను మాయనా లాక్ ఆచరించవలెను. బుద్ధిపూర్వకముగా ... నిగ్రహించి ... ఇదినావిశ్వాసము. ఈనావిశ్వాసమును ... పరీక్షించియున్నాను. అవిరీఖ్య ... కొంతశిఖరాలనుండి ... పరిగణనము ... సంకల్పశక్తి ... భారము ... జాగ్రత్తగా ... విశ్వాసము లేనివారికి ... చెప్పెదను.

భారతదేశంనుండి ఔషధముల ఎగుమతి

బొంబాయి, అక్టోబరు ౧౭

ఇండియాప్రభుత్వపు మెడికల్ స్టోర్సుశాఖలోని ఒకఆఫీసరు ఇట్లుచెప్పెను. క్లోరోఫారం మున్నగు మత్తుమందులును, క్రిమిసంహార శాస్త్రములును శరీరముకాలినప్పుడు పైపూతగా ఉపయోగింపబడు టానిక్కు అనెడు అన్నుద్రావకమున్ను యీదేశములోనే సమృద్ధిగా శాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడుచున్నవి. భారతీయకంపెనీలుపంపిన నమూనాలు కలకత్తాలో పరిశీలింపబడుచున్నవి అవిసరిగానేఉన్నవి. ఈ ఔషధములు ఇండియాలో కావలసినంతవరకు సప్లయి చేయబడుటయేగాక బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంలో చేరిన యితరదేశాలకుకూడా విరివిగా రవానా చేయబడవచ్చును. ఇదివరలో ఇటలీనుండియు అనేకౌషధములు ఇండియాకు దిగుమతియగుచుండెను నాటినన్నిటిని ఇండియాలోనే యిప్పుడు తయారుచేయవలెను విదేశపు దిగుమతుల పోటీలేదు. కనుక స్వదేశీయమందుల ఫ్యాక్టరీలు యీమందులను తయారుచేసి సులభముగా అమ్మవచ్చును ఈదేశములో ఔషధమూలికలు, సస్యగుల్మ సమృద్ధిగాకలవు. యుద్ధానంతరముకూడ యీస్వదేశీపరిశ్రమ మరింతవిజృంభించి విస్తరింపగలదు.

యన్. జి. రంగాగారికి శిక్ష స్థిరపడుట

భారతరక్షణ నియమాలక్రింద యన్.జి. రంగాగారికి మదరాసు ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు ౧ సంవత్సరముల విడిశిక్ష విధించినతర్వాత హైకోర్టులో చేయబడిన మురాఫా అక్టోబరు ౨౩ వ తేదినాడు హైకోర్టుజడ్జిమూర్తి లక్ష్మణరావుగారిచే త్రోసివేయబడినది. మొదట విధించబడినశిక్షయే స్థిరపడినది ఈశిక్షను రంగాగారు మరిచిపోక ఆరోగ్యముగూర్చి అనుభవించు మన్న ౧౨సంవత్సరముల కారాగారవాసశిక్షతో కలసియే అనుభవించవలెనని పైనజెప్పిన మేజిస్ట్రేటుగారే తీర్పుచెప్పియుండిరి.

క్రొత్త గవర్నరులు

ఒరిస్సారాష్ట్రమునకు గవర్నరుగ సర్ జాన్ హబ్బర్ గారు ౧౯౪౧ ఏప్రిలు ౧వ తేదీ చార్జి పుచ్చుకొనినపుడు, ఆ పోటు పనిచేయుటకై సర్ హాథరన్ లూయీగారు నియుక్తులైనారు. వీరిప్పుడు సంస్కరణాశాఖ మినసనగనున్నారు. వీరు బీహారు రాష్ట్రపు ఐ. సి. యస్. అధికారి. సింధు రాష్ట్రపు గవర్నరు, ఆయిన సర్ లాన్సిలాట్ గ్రాహంగారు ౧౯౪౧ ఏప్రిలు ౧వ తేదీ విరమించినపుడు, వారిస్థానంలో గవర్నరుపనిచేయుటకై హ్యూడా గారు నియుక్తులైనారు. వీరిప్పుడు యుద్ధావసరముల సప్లయిబోర్డుకు పాధ్యక్షులై యున్నారు వీరు ఐ. సి. యస్. అధికారియే.

రాబోవు గురువారముసంచిక, గీతావళిపండుగ కారణముచే ప్రకటింపబడదు.

గో. ప. సం.

'హరిజన్' లేనప్పుడు గత్యంతరము

ప్రతివారము జరుగు వార్తాపత్రికలైయి ఒకరినుండిఒకరికిమంచివార్తను తెలుపుచుండెదరు — అనగాపూర్వమువారు చేసినట్లు చిన్నవార్తలను ప్రకటించుటలేదు. తానువిన్నదగినవారినుండి విన్నదానిని తనపొరుగింటివానికి చెప్పవలెనని నాయభిప్రాయము. దీనినిప్రభుత్వమువారు ఏవిధమునగాని ఆటంకపరచజాలరు, ఏశక్తియు అడ్డజాలదు. ఇంతవరకు నిత్యవార్తాపత్రికలన్నిటిలో ఇంత సమాచారమియజాలేదు. ఇదిఎంతటి తెలివిగల ప్రభుత్వముయొక్క యుక్తికూడ ఖండింపజాలదు. కానియీ సంగమవార్తాపత్రికలు ... పంపబడెడివార్తలు నిజమని తెలుసుకొనియుండవలెను. ప్రొద్దుపోని వారలగు పోకిరీలు ... రాదు. నేను ప్రచురించెడివార్త తెలిసినా, అవోటునమ్మదగినదేకాదు ... ఎప్పుడును ... సమాచారము ... వార్తాపత్రికలలో సమాచారములు ... అనుకూల సవివరమైన మార్పులు చేయబడిన ప్రకటించారు ... అందుచే వాటిని చదువుట వృథాశ్రమయే. ఎవరైనను నేనిప్పుడు చేయుచున్నటువంటి ప్రకటనలనుకూడ ఆపివేయవచ్చును — స్వదేశీయముకాని విదేశీయముకాని నిరంకుశ ప్రభుత్వమునకు జీవనములో చదివేయుటకు లేదు."

జాతీయ గ్రంథములు

హైందవ ధర్మవీరులు	౦-౬-౦
పాథమిక స్వత్వములు	౦-౫-౦
కమాల్ పాషా జీవితము	౦-౧౨-౦
(రెండు భాగములు)	
ప్రజలు ప్రభుత్వము	౦-౬-౦
హిందూ సంస్థానము	౦-౫-౦
కాంగ్రెసు-సంస్థానములు	౦-౬-౦
సంస్థాన సమస్యలు	౦-౬-౦

సభ్యులకు ప్రత్యేక వెల

వార్షికమూల్యము రు ౧-౮-౦లు

దేశోద్ధారక గ్రంథమాల

సికింద్రాబాదు.

కావలెను.

ఒక తెలుగు ముద్రణాలయము (ప్రె) నగా పుస్తకములను విక్రయించుటకు, మంచి కమీషనున్న ఏజంట్లు కావలెను. వివరములకు, —

ఆంధ్ర కేసరి గ్రంథమాల

17౬, సుల్తాన్‌బజారు హైదరాబాదు ద

(౧౧ వ పేజి తరువాయి)

లేగ శాంతిభంగకరముగుచున్నది. శక్తిచే పరిత్యజింపబడిన భార్యభర్తృవాదములు నిర్ధనఅర్థవాదములకన్నను మిన్నుముట్టియున్నది.

ఆనాగరిక పద్ధతులలో ఘోషాపద్ధతికేవలము గర్హింపదగినదని చెప్పవలసియున్నది. పైగామనదుఈపద్ధతి మిక్కుటముగనిజాతలందు. ఘోషావలని చెరుగులు గృహవాసితము. సహజసుప్రకృతిసౌందర్యమును గలకించి ప్రాణాధారమగు స్వచ్ఛందవాయువును పీల్చుటకు నోచుకొనక ఈ కటకటాలమధ్య వసితామని తపించుచున్నది. ఎందరో సంపూర్ణఆరోగ్యవంతులైన సోదరీమణులు పరిశుద్ధవాయువు పొందజాలక భయంకరమైన క్షయ మున్నగువ్యాధులపాలై అకాలమృత్యువాతపడుచున్నారు.

అంటరానితనమునకు అపవాదముక్కువ అష్టంకముల కల్పించుచున్నారను అపవాదము మనపైననేవున్నది. అస్పృశ్యతనునిర్మూలించి ఆఅపవాదమును తొలగించుకొనుటకు వీరాధ పర్వవిధములప్రయత్నించవలయును. లేకున్న ఘోర తప్పిదము నొనరించినవారగుదురు.

స్త్రీలకు జ్ఞానోదయమైనగాని యీదురాచారముల మానవు. అట్టిజ్ఞానోదయమునకు వేసు విద్యఅవసరము. అట్టివిద్యను స్త్రీలలో వ్యాపింపజేయుటకు పైసమాజమువారు చేయుకృషి మిక్కిలి కొనియాడదగినదై యున్నది.

అశాంతియుతమై అల్లకల్లోలమైన ప్రస్తుత ప్రపంచమున సుస్థిరశాంతి చేకూర్చుటకై భారతమహిళలు శాంతిదూతలుగా బయలుదేరవలసియున్నది.

కార్యనివేదిక

తరువాత ఆంధ్రయువతీమండలియొక్క గత సంవత్సరకార్యనివేదిక చదువబడెను.

ఉపన్యాసములు

పిమ్మట రాజాబహద్దరు వెంకటరామారెడ్డిగారును, సరోజినీనాయుడుగారు, మాడపాటి హనుమంతరావుగారును, బూర్గుల రామకృష్ణారావుగారును స్త్రీజన సమస్యలను గురించి ఉపన్యసించిరి.

జాగీర్లలో, సర్ఫేఖాసులో భూపరాధీన శాసనము వెంటనే కావలెను

(శ్రీయుత కొండా వెంకటరంగారెడ్డిగారు)

మొత్తము నిజాంరాష్ట్రములో ౧౩౪౫ ఫసలీనుండి రైతుల సహాయక నియమావళి-తలివృద్ధి నిరోధక శాసనము అములులో పెట్టబడియుండెను. దానివలన రైతులకు కొంతవరకు ఋణము చెల్లించుటకు అవకాశము మరియు మిస్తు తగ్గెవీలు ఉండెను. ౧౩౪౭ ఫసలిలో ఋణదాతల నియమావళి ఋణపరిష్కార నియమావళి పవిన ౧౧ గా మరియు భూపరాధీన నియమావళి ౧౩౪౯ ఫసలీనుంచి అంతవరకు ఔరంగాబాదు ఉస్మానాబాదు జిల్లాలలో అములులో వుండబడునదియు ను సర్ఫేఖాసు జాగీర్లతప్ప మొత్తము రాష్ట్రములో అములు తేబడెను. అప్పటినుంచి ఋణగ్రస్త రైతుసహాయకనియమావళి అభివృద్ధినిరోధక శాసనము రద్దుచేయబడెను- సర్ఫేఖాసు మరియు జాగీరుయిలాకాలలో పైరెండునూ అములులోవుంచబడెను- తరువాతను ౧౩౪౯ ఫసలీ బడ్జెటులో భూపరాధీనశాసనము ఋణదాతి శాసనము మరియు ఋణపరిష్కార శాసనములు మంజూరయి ప్రకటింపబడెను. ఋణదాతల శాసనము ఎప్పుడు తేదీనుంచి మొత్తము రాష్ట్రములో సర్ఫేఖాసు జాగీరు యిలాకాలలో సహితము అములులోకి తబడి, ఆతేదినుండి ఋణగ్రస్తులైన రైతుల సహాయకనియమావళి పూర్తిగా రద్దుచేయబడినది- తదితర రెండుఖానూనులు అనగా ఋణపరిష్కారశాసనము నూ భూపరాధీన శాసనము మూ సర్ఫేఖాసు వారు అప్పుడప్పుడు అయాస్థలములలో అములులోకివచ్చునని జరీదాలో ప్రకటించబడునని తెలిపియుండిరి- ఇప్పుడు ఋణపరిష్కారశాసనముమాత్రము మొత్తము రాష్ట్రములో అములులోకి తేబడినది- ఇంకను భూపరాధీన శాసనము మొత్తము రాష్ట్రమంత అములులో పెట్టబడలేదు- యీసందర్భమున ఋణగ్రస్త రైతుసహాయక నియమావళివల్లను అభివృద్ధిశాసనమువల్లను సౌకర్యము ఋణదాతలశాసనము వల్ల కలుగలేదు- భూపరాధీనశాసనము ఖాల్సాలో అములులోనుండుటవల్లనే అరక్షితశాఖలకు చెందిన ఋణదాతలు మొదలయినవారు సర్ఫేఖాసు మరియు జాగీరులలో వ్యవసాయకులభూములు లాగుకొనుటకు అతివేగముగా ప్రయత్నించుచున్నారు. వ్యవసాయకులనుంచి యిట్టియిలాకాలలో భూము లు పోవుచున్నవి. సాధ్యమయినంత తొందరలో భూపరాధీనశాసనము సర్ఫేఖాసు మరియు జాగీరులలోకూడా అములులోకి తేవలసిన అవసరమున్నది. అలస్యమైనకొలది వ్యవసాయకులనుంచి భూమి యితరులకుపోయి అట్టిఖానూనులోని ఫలితము మొత్తము రాష్ట్రమునకు మూడవభాగమైన యిలాకా సర్ఫేఖాసు మరియు జాగీర్లలోని వ్యవసాయకులకులభించకుండ పోగలదు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము— తెలంగానా

ఈమధ్య నవాబు బహద్దరుయారజంగు గారు ఏలూరు, బెజవాడ, తెనాలి, నెల్లూరు, మదరాసు పట్టణములయందు "పాకిస్థాన్‌కై" ప్రచారముచేయుసందర్భమున, సర్కారు ఆంధ్రజిల్లాలు, రాయలసీమ హైద్రాబాదురాష్ట్రములో చేర్చవలెనని ఉత్సాహపడిరి. దీనిని ప్రతిఘటించుచు, శ్రీకాశీనాథుని, కొండా వెంకటప్పయ్యగార్లు ప్రకటనగావించిరి- ఇట్టిప్రచారము వలన, నష్టమేగాని దీనిఫలితము లెట్టుపరిణమించునో నవాబుగారు ఊహించియుండలేదు-

కొంతకాలముక్రిందట, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణప్రయత్న సందర్భములో, నిజామురాష్ట్రములోనున్న ఎనిమిది తెలుగుజిల్లాలు, ఆంధ్రరాష్ట్రములో చేర్చబడినగాని, ఆంధ్రరాష్ట్రము సమగ్రముకాజాలదని, బ్రిటిషు ఆంధ్రులు పలికిరి, ఇట్టికోరిక లుకలిగిన బ్రిటిషు ప్రదేశమును నిజాం రాష్ట్రములోచేర్చమని ఇప్పుడు నవాబుసాహెబుగారు ప్రచారము మొదలుపెట్టిరి- బహుశః వారికి బ్రిటిషాంధ్రుల కోరికవలన భయముకలుగుచే మోగా, ఇట్టిప్రచారమునకు పూనుకొనిరేమో! కాకపోయిన నూటికి ఆరుగురేను ముస్లిములున్న మదరాసురాష్ట్రములో ఈ "పాకిస్థాన్" ప్రచారమునకు తావేమి! అక్కడ లేనిపోని కలతలుగలిగించి. అల్పసంఖ్యాకులు గానున్న ముస్లిముల, అధికసంఖ్యాకుల క్రోధదృష్టికి పాలుచేయుటగాదా? ఈవిషయమును గ్రహించియున్నయెడల, మదరాసులో సవాబై ప్రమైన ముస్లిముయువకసంఘమువారు ఇట్టితీర్మానము ఆమోదించియుండెడివారుకారు- దీనివలన హైదరాబాదు ముస్లిములకు నష్టమేకాని లాభములేదు. నిజాంరాష్ట్రములోని ముస్లిముల సంఖ్య జనసంఖ్యలో నూటికి పదిమంది. బ్రిటిషు ఆంధ్రదేశములో నూటికి ఆరుగురే. వారిని వీరిని వీరినికలిపి హిందువులసంఖ్యతో పోల్చిచూచిన యెడల. మరింత తక్కువకదా; అదియుగాక స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యములకై అలజడిచేయుచున్న ఆప్రజలను ఈరాష్ట్రములోగలపిన ప్రమాదకరమని నవాబుసాహెబు ఎప్పుడైన ఊహించినారా?

నవాబు బహద్దరుయారజంగుగారి ప్రచారమునకు ఎమియుతాటకములేదు రాష్ట్రములోను ఒయటను వారుస్వేచ్ఛగా మాట్లాడగల్గుచున్నారు ఇతరులకులేని ఈవాక్స్వాతంత్ర్యము వీరికెట్లు ప్రసాదింపబడినది? రాష్ట్రములోని వ్యవహారములను బయటవారి ప్రోద్బలముగాని, సాయము గాని, యుండకూడదనివాదించువారికి, బ్రిటిషు ఇండియా రాజకీయములలో పనియేమి! అందరితోవాదించుచు, రాష్ట్రవిషయముపరకు, తమ ప్రతిభా ప్రకటనకట్టిపెట్టవలయును లేకున్న శాంతముగాబడియున్న ప్రజలలో ఆలజడి కలుగజేయువారగుచున్నారు.

వల్లూరు బసవరాజు

౨౦-౯-౪౦

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యసంఘము

గాంధిమహాత్ముని కార్యక్రమమున కామోదము

మద్రాసు, ౨౧-౧౦-౪౦

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఆంధ్రరాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు ది. ౧౯, ౨౯, తేదీలందు అనంతపురములో ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై ఈక్రిందితీర్మానమును రాష్ట్రకాంగ్రెసు సాధారణసభకు సిఫారసు చేసిరి.

"మహాత్ముని కార్యక్రమమును ఆమోదించుచు కార్యసంఘమువారిటీవలగావించిన తీర్మానమును ఈసభవారుహృదయపూర్వకంగా అంగీకరించుచున్నారు. ఆంధ్రదేశములో ప్రతిచోటను వాక్కులవలనగాని, కార్యమువల్లగాని, శాంతపరిస్థితులను భంగపరచునట్టియు, మహాత్మునికార్యక్రమవిస్తరణమును అభ్యంతరపెట్టునట్టియు పరిస్థితులనుకలుగ చేయుకుండావుండవలెనని నీసభవారు కోరుచుదేశమంతటను అహింసాతత్వముయొక్క రూపాంతరమైనట్టియు జాతీయపునర్నిర్మాణము నందుశాసనోల్లంఘనమునకు నిత్యానుబంధముగ వుండవలసినట్టియు, నిర్మాణ కార్యక్రమమును శ్రద్ధాభక్తులతో, తదేకదీక్షతో జరుపవలెనని హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇందులకుగాను యాభైకేల జనాభాగల్గినటువంటిప్రతిపట్టణము వేయిరాట్నములను పట్టణసరిహద్దులలో నెలకొల్పియు, ప్రతికాంగ్రెసు ఎన్నికమెంబరును తనబాధ్యతమీదకనీసం ౨౫ రాట్నములను నెలకొల్పవలెననియు ఈసభవారు ప్రేరణచేయుచున్నారు, ఈవిధంగావడకుటకుదిదమూలను చేయించుటకుగాను తగినసౌకర్యముల నొసంగవలెనని అఖిలభారత చరఖాసంఘం, (ఆంధ్రశాఖవారిని) ఈసభవారుకోరుచున్నారు"

ఈపైతీర్మానమును రాష్ట్రకాంగ్రెసు సాధారణసభలో ౧౯వ తారీఖున డాక్టరు భోగరాజు పట్టాభి సీతారామయ్యగారిచే ఉపపాదింపబడి మద్రాసు రాజధాని మాజీమంత్రి శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారిచే ఆమోదింపబడిఏకగ్రీవముగ అంగీకరించబడెను.

సాధారణసభవారు రాష్ట్రకాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయ ౧౯౪౦-౪౧ సం. ఆదాయవ్యయ పట్టీను అంగీకరించుచు మరొకతీర్మానము గావించిరి.

రాష్ట్రకాంగ్రెసు కార్యాలయమునకు సంస్థానములతాలూకు కాంగ్రెసుప్రతినిధిస్థానముల పంపిణీనిగురించిన అఖిలభారత కాంగ్రెసుకార్యాలయమువారిచే జారీచేయబడిన సమ్యూలరుచేరినట్లుతెలియుచున్నది. (ఈసంగర్భమున మనతెలంగ ప్రదేశములో డెబ్బదికాంగ్రెసు ప్రతినిధులస్థానములు జనాభానుసరించి హైదరాబాదు, బనగానపల్లి సంస్థానములకు చెందియున్నట్లు తెలుస్తుంది.

లండను మేయరునిధికి విరాళము

మదరాసు కార్పొరేషను నిరాకరణ

లండనులో విమానాలదాడులచెబ్బలకై బాధపడినవారలసహాయానికై లండనునగరపు మేయరుగారేర్పరచియున్ననిధికి మదరాసు కార్పొరేషను రూ ౧౦౦౦౦లిచ్చునట్లు కార్పొరేషనుకు సూచనచేయవలసినదని కమిషనర్ప్రారంభించుతీర్మానమును అక్టోబరు౨౧వ తేది సాయంకాలము కార్పొరేషనుసమావేశములో యూరోపియన్ మునిసిపల్ పార్టీసభ్యుడు ప్రతిపాదించగా దానికికాంగ్రెసుపక్షీయులందరును ప్రతికూలముగను యూరోపియన్ మునిసిపల్ పార్టీసభ్యులును. యూరోపియనుసభ్యులును అనుకూలముగను ఓటుచేసిరి- మొత్తము౨౦మంది ప్రతికూలముగను, ౧౦ మంది అనుకూలముగనుఓటు చేయుటచే తీర్మానము ఓడపోయెను.

స్వీడనుపై జర్మను విమానాలు

మూడు జర్మనువిమానాలు స్వీడనుపై అక్టోబరు౨౨వతేదినాటి ఉదయము ఎగిరిపోయినపుడు స్వీడనులోని విమానధ్వంసక ఫిరంగుల్లవల్ల ఒక విమానము కూల్చబడెను ౧౭వతేది స్వీడనుపై శ్రముపై ఆనేక విదేశవిమానాలు ఎగిరిపోయినవట.

పంటల నాశము

(స్వ. వి.)

[illegible]

కాలమానము

[illegible]

పునర్వివాహము

[illegible]

దారుణహత్య

(స్వ-వి)

[illegible]

వ్యక్తులు సొంత యిల్లుగుట

(స్వ. విలేఖరి)

భువనగిరి, [illegible]

[illegible]

ప్లేగుటీకాల నిర్బంధము

(స్వ విలేఖరి)

[illegible]

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ హిందూసభ

కొన్ని కలవిధానము తేదీలు

[illegible]

హిందూమహాసభా [illegible] నిర్ణయింపబడినది.

౧. హిందూమహాసభ [illegible]:—

(౧) మహాసభ. (౨) అఖిలభారత స్థాయిసంఘము, (౩) కార్యసంఘము, (౪) రాష్ట్రీయహిందూసభలు, (౫) జిల్లాహిందూసభలు (౬) స్థానికహిందూసభలు.

౨. ఈసభలను స్థాపించువిధము:-

(౧) స్థానికహిందూసభలు:-ఒక గ్రామమం [illegible]

[illegible]

గోలకొండపత్రిక

విక్రమనామసం॥ర ఆశ్వయుజ బ॥ ౧౨ సోమవారము

ఆయవ్యయాల అంచెనా

బడ్జెటు అంచెనా అనిగత సంవత్సరము రెండు సంపాదకీయములు వ్రాసి పాఠకులకు తెలిపియుంటిమి. అవిచదువనివారికొరకై మరలఇప్పుడు వ్రాయుట మను మేము సహించము. గత సంవత్సరమునవలెనే ఈ ౧౩౫౦ ఫ. సంవత్సరానికిగాను హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు ఆయవ్యయపు అంచెనాపట్టీని సిద్ధముచేసి ప్రకటించినారు. అందలి సారాంశమును గతవారము క్రిందటనే ప్రచురించియుంటిమి.

ఆయవ్యయపు పట్టీల లోతుపాతుల లోనికి వెళ్లినచో పెద్దచిక్కుగా నుండును. అంతటిసూక్ష్మ పరిశీలనవలనమనం సాధించునదికూడా ఏదియునులేదు. స్థూలముగా తెలిసికొనవలసిన సంగతులు మాత్రమే యిందు తెలుపుకొందుము. మన రాష్ట్రాదాయము ఇప్పుడు ఏటేట ౯ కోట్లకుపైగా ఉన్నదని గ్రహించుట మొట్టమొదటి విశేషము. ౧౩౫౦ ఫ.సంవత్సరానికిగాను ఆదాయము ౯ కోట్ల ౨౬ లక్షల ౫౧ వేయి రూపాయలనిన్ని వ్యయము ౯ కోట్ల ౨౩ లక్షల ౧౯ వేలు అనిన్ని మన (పైనాన్సు) ధనశాఖామంత్రిగారు అంచనా వేసియున్నారు. అందు ముఖ్యమైన ఆదాయంపద్దులిట్లున్నవి.

భూమిపన్ను	౩౧౦ లక్షలు	
కరోడ్‌గిరి(సుంకం)	౧౨౦ ,,	
ఆబ్కారి, నల్లమందు, గంజాయి	౧౭౮,, ౫౦ వేలు	
రైల్వేలు	౧౩౫ ,,	

టపా, అడవులు, స్టాంపులు, బీరారు రుసుము, కాగితంనోట్లవల్ల లాభం, వడ్డీలు, అగ్గిపెట్టెలపన్ను, చక్కెరపన్ను, పెట్రోలుపన్ను మున్నగువాటిపై ఇంచుమించు ఒకటిన్నర కోటిరూపాయలు వస్తున్నవి. ఈఆదాయము ఇంచుమించు పూర్తిగానే వ్యయమగుచున్నది. అందుముఖ్యమగు ఖర్చులిట్లున్నవి.

	లక్షలు.	వేలు
వ్యవసాయశాఖ	౬౬	౫౧
ఆబ్కారి	౪౩	౭౧
కరోడ్‌గిరి	౨౧	౮౦
మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువుగారిసొంతానికిగాను ఏటేటఇచ్చు కొనసర్ఫె మొత్తం	౫౦	,,
యువరాజులకుఇచ్చు కొనసర్ఫె మొత్తం	౧ ౪	౧౦
జాగీర్ [illegible]		
[illegible]		
[illegible]	౪౬	౫౬
సైన్యము	[illegible]	౭౧
పోలీసుశాఖ	[illegible]	౯౭
విద్య	౧౧౬	౪౯
స్థానికస్వపరిపాలనకు పంపకాలు		
[illegible]		,,
ఆరోగ్యశాఖ	[illegible]	,,
భవనాల నిర్మాణము		
[illegible]		౫౮

తనీ పాయదలలకు ౨౯ ౬౩
చిల్లర ౮౩ ౩౪
యుద్ధం ౨౪ ౭౮
కల్చరల్ కోఆపరేషన్ ౪ ౧౯

అన్నీకూడా అర్థం చేసుకోవచ్చును కాని ఈతుదిపద్దు కొత్తదిగా కనబడుచున్నది. ఇదేమిటో మాకర్థము కాలేదు. కల్చరల్ అంటే సంస్కృతి సంబంధం కోఆపరేషన్ అంటె సహకారం. ఎవరి సంస్కృతితో ఎవ్వరికి సహకారము చేయవలెనో అట్టిదానిపై యిన్నిలక్షలెందుకు వ్యయము చేయుచున్నారో ప్రభుత్వం వారు వివరించి తెలిపితే బాగుంటుందని మనవిచేసుకొనుచున్నాము.

ఆదాయము పద్దులో "ఎక్స్చేంజ్" మారకంవలన ౫౧ వేలలాభం వస్తుందని తెలుపబడినది. ఇదికూడా మాకుబాగా బోధపడలేదు. మనరాష్ట్రంలో కల్దారు హాలిమారకం ఒకటున్నది. దానివలన పెద్దపెద్ద బ్యాంకులవారు, ధనికులు, సాహుకారులేలాభం పొందుచున్నారు. కాని రైతులుచాలా నష్టపడుచున్నారు. ముఖ్యముగా బ్రిటిషిండియానుండి వచ్చువారికి మొదట కష్టంకలుగుతుంది. రెండవది గుల్బర్గా, రాయచూరు ఔరంగాబాదు, వరంగల్, ఆదిలాబాదు, నల్లగొండ, కరీంనగర్ మున్నగు జిల్లాలలో బ్రిటిష్ సరిహద్దు తాలూకాలలోని ప్రజలు ఈమారకంవల్ల నష్టపడుచున్నారు. సరిహద్దు తాలూకాలలో బ్రిటిష్ కల్దారు రూపాయల ప్రచారం తప్పనే తప్పదు. నిత్యం రైలు ప్రయాణాలు చేయునప్పుడు వీరికి నష్టమగుచున్నది. పన్నుల కాలం వచ్చినప్పుడుమరీనష్టపడుతారు. ఈనష్టాలుతీసివేయుటకై ప్రభుత్వమువారు మారకం రేటును ఖండితముగా నిర్ణయించి శాసించితే బాగుంటుంది. బ్రిటిష్ ఇండియాలో ౧౬ పెన్నీలమారకం ఏర్పాటు ఉన్నదికదా? అట్టిఏర్పాటు హాలీకల్దారులకు వర్తించునట్లు [illegible] అవసరము.

ఈబడ్జెటులో [illegible] మార్పులు చేయుచున్నారని తెలిపినారు. ఇవిఎప్పుడుఅగునో అని మేము సుమారు [illegible] సంవత్సరాలనుండి నిరీక్షించుచున్నాము. [illegible] ప్రభుత్వమువారు [illegible] చేయుచున్నారు కాని గతసంవత్సరం "యుద్ధం" అనేపేరుతో ఆదాయంపన్ను అనునొకపన్ను [illegible] [illegible] సంవత్సర [illegible] [illegible] తెలుపబడెను. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తీసేఅధికారులున్ను [illegible] అదివా [illegible] భరింపలేనివారు [illegible] తులుకాలేరు అని

స్పష్టం. మనప్రాజ్యమంత్రి శేఖరులైన హైనెస్ [illegible] నవాబ్ [illegible] బహద్దర్‌గారు రెండేండ్ల క్రిందటనే శాసనసభలో నుపన్యసించుచు [illegible] వాగ్దానంచేసియుండిరి. యుద్ధంవలన ధనికులకు వ్యాపారులకును లాభమే కాని నష్టమేమియున్నలేదు. ఈ బడ్జెటులో బ్రిటిషిండియానుండి ఆదాయము పన్నులో ఆరితేరినఒక శాస్త్రవేత్తను పిలిపించి విచారణలు చేయింతుమని తెలిపినారు. ఈ ౧౩౫౦ ఫ.తుదిలోపలనే ఆదాయం పన్ను విధించి రైతురపన్నులభారాలుతగ్గించవలెననిమనవిచేసుకొనుచున్నాము.

౨. గజెటెడ్ అధికారుల జీతాలు తగ్గింపుచేయుట రెండవవిశేషం. కానిఇదికూడా ముందుకాలం మాటగానే యున్నది. మొత్తముపై ఈసంవత్సరం ఆదాయవ్యయపట్టీచాలఅశాజనకముగాను ఉత్తమంగానుఉన్నది.

గద్వాలదాత

గద్వాలలో అవిజ పుల్లయ్యగారు అనుధనికులు గతసంవత్సరము ప్రసవాలయానికి ౧౦౦౦౦ రూపాయిలు కల్దారులుఇచ్చియుండినది మాపాఠకులకుగుర్తుండును. ఈసంవత్సరముమరల౧౫౦౦౦ రూపాయిలు కల్దారుల దానము ఉన్నతవిద్యాలయానికిగానుయిచ్చిరను వార్తను గతసంచికలో ప్రకటించినాము. ఇట్టిదాతను కలిగినట్టిగద్వాలపౌరులు ధన్యులు. ధనికులు ఏప్రాంతాలలో ద్రవ్యమును ఆర్జింతురో ఆ ప్రాంతాలలోని సోదరుల అభివృద్ధికిగాను శాశ్వత రూపంగా దానములిచ్చుటవలన దాతకుశాశ్వతకీర్తియున్ను ప్రజల అభివృద్ధియున్ను, ప్రతిగ్రహీతల ఆశీర్వచనబలము దాతలలకు చేరుటయున్ను లభించుచుండును. ఆధునిక పద్ధతులపై ఆధునికావసరాలకు ఉదారముగా దానము చేసిన అవిజ పుల్లయ్యగారు గద్వాలసంస్థాన ధనికవర్గమువారికందరికిన్ని ఆదర్శులైపోయినారు. ఇతర ధనికులు పుల్లయ్యగారికంటే పదంతులు ఇరువైయంతులు ధనికులుగా నుండవచ్చును. వారి పేరులను ఈరాష్ట్రవాసులెవ్వరును వినుటలేదు. పుల్లయ్యగారి పేరునుమాత్రంనిరంతరం ఈ తెలంగానావాసులు జ్ఞాపకముంచుకొని వారికిధన్యవాదాలిచ్చుచుండగలరు. మరొకమారు మేముపుల్లయ్యగారికి మా అభివాదము లిచ్చుకొనుచున్నాము.

బాల్యవివాహనిషేధము అంగీకరించుట

పేరడగుంట, అక్టోబర్ ౧౬.

ఈగ్రామము అంగోలుతాలూకాలో చేరినది. ౧౨-౧౦-[illegible] స్థానిక శ్రీమల్లికార్జున ఆంధ్ర [illegible] భాండాగారము [illegible] శ్రీ నాగప్పగారి అధ్యక్షత క్రింద బాల్యవివాహనిషేధమునకై అభినందన [illegible] సభజరిగెను. గ్రామవాసులు అధిక సంఖ్యలో పాల్గొనిరి. శ్రీయుత రేగోడు [illegible] రామస్వాములు [illegible] శివముగారు [illegible] కార్య[illegible]గారు బాల్యవివాహములవలన [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] మానసిక, [illegible], [illegible], సామాజిక, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సనాతనులు [illegible] ధర్మప్రమాణాలు [illegible] [illegible] [illegible] బాల్యవివాహములవలన [illegible] [illegible] బాల్యవివాహనిషేధ బిల్లు [illegible] అనుకూలసంతకములు తీసుకొని సభ ముగింపబడెను.

ఇట్లు.

పం. సాంబమూర్తి సిద్ధాంతరత్నము

దాహూరు, జిల్లా మెదకు.

నిజామాంధ్ర రాష్ట్రపతి పర్యటన

(స్వ.వి.)

ఖమ్మం అక్టోబరు ౧౯

ఖమ్మంతాలూక ఆంధ్రజనసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము మ రా. కంగరాజు యోగానందరావు దేశపాండ్యాగారి అధ్యక్షతన గ్రామోద్ధరణ ఆంధ్రగ్రంథాలయమందే సమావేశమయి ఈదిగువతీర్మానము నామోదించెను.

తీర్మానము

నిజామాంధ్రరాష్ట్రపతులను మ రా॥శ్రీ మందరములరామచంద్రరావుగారు శాసనసభ్యులగు మందులనరసింగరావుగారు చిక్కపల్లి రామచంద్రరావుగారు జిల్లాసంఘాధ్యక్షులగు పరచారంగారావుగారు వారికార్యదర్శియగు ఆలంద శేంకట్రావుగారు, మాదిరాజు రామకోటేశ్వరరావుగారితోసహా ఈ ౨౯ అక్టోబరు ౧౯౪౦ ఆదివారము ఉదయం రైలులో ఖమ్మంతాలూక పర్యటనార్థమై విచ్చేయుసందర్భములో ఈదిగువకార్యక్రమము స్థానికసంస్థల ప్రముఖుల సలహాతో నిర్ణయింపనైనది.

ఉదయం గంటలు	౨౯-౧౦-౪౦
౮	పాలేరు పాజక్టు కొండపల్లి, రాజేశ్వరపురము, తల్లంపాడు మొదలగు (రోడ్డుపక్కన) గ్రామాదులు.
౧౧-౩౦	విశ్రాంతిఖమ్మంలో
౨	విద్యార్థిసంఘము, బాలికాపాఠశాల గ్రామోద్ధరణ,ఆంధ్రగ్రంథాలయము పరామర్శ.
౪	వర్తకసంఘము, విజ్ఞాననికేతనము
౫	హరిజనసేవాసంఘసన్మానము దేశోద్ధారక హరిజన పాఠశాలయందు,
౬	కమ్మహాస్టల్‌యందు. ఖమ్మంతాలూకా ఆంధ్రజనపక్షమున సన్మానము.

సనాతనుల అబద్ధ ప్రచారము

సంతకముల బేరము యిక్కడకూడ మొదలయినది

గంభీర్రావుపేట, అక్టోబరు౧౫

ఈగ్రామము శిరిసిల్లతాలూకాలో చేరినది. నాకు గ్రామములో నొక క్రొత్తయువకుడు యెదురాయెను. అతనిచేతులలో కొన్ని కాగితములు [illegible] మూడు బుక్కులుండెను. నాయవి [illegible] పలుకరించితిని, అతను వాడి బిక్కనూరని తెలుపగ దేమిపేరమునకు వెంచేసినారని అడిగితిని. సేవచదివినంతలో నాకొకప్రకటనపత్రిక నిచ్చెను. నేనదిచదివి అన్వయం గ్రహించితిని. ఇంతలో నాయెదుట సంతకములబుక్కు తీసిపెట్టి నన్ను సంతకము చేయుమని పలికెను నేనుసంతకము చేయనుగాని. మీనాయమేమనిఅడిగితిని నాపేరు [illegible]రామయ్యఅని చెప్పెను. ఇందులో మీకేమిలాభమని, భూమయ్యకు మీమీ సంతకములను చేయించుకపోయిన యెడల బియ్యమునకైనను కొన్ని రూపాయిలిచ్చెదరని దీనవదనముతో పలికెను. యీగ్రామములో యెవరయినచేసినారాయనియడుగగ కొందరుచేసినారని చూపగలిగెను. నూమి [illegible] పెట్టించమని కోరెను వారలిట్టిపని చెప్పువారలు గాదని నిరాకరించితిని. ఇంత పెద్ద గ్రామమున నిరక్షరులవారు [illegible] శరణ్యము [illegible] [illegible] మలో సంతకములుచేసినవారలు మావద్దగా వారిల [illegible] [illegible] ఏ మోసగని [illegible] సంతకములుతీసుకొనినారు సనాతనధర్మకీర్తి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బాల్యవివాహ నిషేధ శాసనము [illegible] [illegible] [illegible] పత్రికారాజములు [illegible] సనాతనులు పత్రికముఖాముఖ అబద్ధప్రచారము చేయుట [illegible] [illegible] పత్రికలలో [illegible] [illegible] అమాయకులతో యెన్ని దొంగసంతకాలుతీసుకొనుచున్నారో యెన్ని మాయనాటకము లాడుచున్నారో!

ఇట్లు

బి. నారాయణగుప్త

హైదరాబాదు బజారు ధరలు

తే ౨౫-౧-౫౦ ఫ.

పల్లా ౧కి ౧౨౦ సేర్లుతూకము

సరిలన్నీ హాలీ సే.

విద్యలము	పల్లా ౧కి ధర రూ	అ	పై
కిరిడీసాంబర్లు	౨౦	౧౨	౦
సాంబర్లు	౨౦	౦	౦
ఢిల్లీభోగాలు	౧౯	౮	౦
గాంసాంబర్లు	౧౯	౧౨	౦
నావక్రాం	౧౭	౦	౦
ఆర్కాటీ	౧౭	౮	౦
కోనామణి	౧౬	౧౨	౦
బుడుంగులు	౧౫	౮	౦
దేవరి	౧౫	౮	౦
గోధుమలు	౧౬	౦	౦
బన్సీ	౧౭	౦	౦
లబ్బాకరి	౧౯	౦	౦
పోటియా	౧౬	౦	౦
ఎర్రగోధుములు	౧౪	౦	౦
జొన్నలు	౯	౯	౦
తెల్లజొన్నలు	౧౦	౮	౦
పచ్చజొన్నలు	౬	౮	౦
మశీకల్యుజొన్నలు	౭	౮	౦
సెనగలు	౧౦	౦	౦
కందులు	౧౦	౮	౦నుంచి
	౧౧	౦	౦ వరకు
మినుములు	౧౧	౦	౦
పెసలు	౧౨	౬	౦
సజ్జలు	౭	౮	౦
కుసుములు	౭	౪	౦
పప్పు			
సెనగపప్పు	౧౬	౮	౦
కంది ,,	౧౫	౦	౦
పెరిసెనగ ,,	౧౯	౦	౦
ఎండి ,,	౧౩	౧౨	౦
మినుప ,,	౧౭	౦	౦
పెసర ,,	౧౭	౭	౦
బెల్లము	౧౨	౭	౦
ఉప్పు	౧౨	౦	౦
ఉల్లిగడ్డ	౩	౪	౦
తెల్లచుక్కు	౧౨ నుంచి ౨౦ వరకు		
చక్కెర మానుకు (౪౦ సే)			
జావా ,, ,,	౧౪	౦	౦
బొంబాయి ,, ,,	౧౩	౧౪	౦
మద్రాసు ,, ,,	౧౩	౧౫	౦
నిజాంసాగరు ,, ,,	౧౩	౧౨	౦
ఎర్రచక్కెర ,, పల్లా	౧౬	౨	౦
దర్శచక్కెర ,,(౪౦ సే)	౧౬	౧౨	౦
ఎల్లిగడ్డ ,౧౨సే	౩	౧౨	౦
అల్లం ,, ,,	౨	౪	౦
నూనెలు మాను ౧౨ సే			
కొబ్బెరనూనె	౪	౮	౦
కుసుమనూనె ,	౩	[illegible]	[illegible]
నువ్వులనూనె ,	౩	౧౨	[illegible]
వేరుసెనగనూనె ,	౨	౧౪	౦
ఘంటిమానె ,			
కిరోసిన్ (గ్యాస్),, డబ్బా ౧ కి			
నెయ్యి దమ్మిడి ౪౦ తీ			
బిదరునెయ్యి ,, ,,	౪౨	౦	౦
తెలంగానా ,, ,,	౪౦	౦	౦
వనస్పతి డబ్బా ౧ కి౧౧		౨	౦
ఒంగోలు తు ౧ కి	౫౦	౮	౦
దండ ౧౦౦ తు	౩౧	౦	౦
తు ౧ కి	౦	౦	[illegible]
సూరి ౧ కి కట్టాలు [illegible]	౨౯	౪	౦
మారకం			
పౌండుకు ౧ కల్దార్లు	౧౬	౬	౦
కల్దారుకు హాలీ లు	౧౬	౧	
ఆముదాలు [illegible]	౧౧	౪	౦
వేరుసెనగ	౮	౪	౦
బుడ్లలు పల్లా ౧కి	౬	౪	౦
పపు [illegible]	౧౨	౦	౦

గమనిక: —

౧.హలలు ఏ తైనంతవరకు సరియైనవిగా తెలుపుచుందుము. అయినను ఏపైన పొరపాట్లు ఉండిన దానికి పత్రికవారు బాధ్యులుకాజాలరు.౨. నగరాలలో జిల్లాలలో వ్యాపారపు పేటలలోని గొప్పవర్తకులు తమదుకాణముల ప్రకటనలు మా పత్రికలో వేసికొనినవారి వ్యాపారానికి ఎంతోభాగము కలుగును.

విజయదశమి మహోత్సవ అపూర్వపద్ధతి

(మా విలేఖరి)

[illegible]

సనాతనుల సంతకాలు

[illegible]

గ్రామ పంచాయితి

[illegible]

నాయకుల ఆగమనము

[illegible]

నామమాత్రపు కమిటీ

[illegible]

ఉస్మానియా అల్లరుల కమిటీ

నిందితులెవ్వరున్నూ లేరు

విచారణ నెందుకంటే— సలహా యిచ్చే అందుకట—

హైదరాబాదు ([illegible]) [illegible] శ్రీ వేంకటసుబ్బారావు గారి అధ్యక్షతలో ఈ కమిటీ [illegible] ప్రారంభమైంది. [illegible] విద్యాశిక్షణ [illegible] నవాబ్ అక్బర్ యార్జంగు [illegible] గారికి దినానికి ౧౦౦ రూపాయల ఫీజు ఇచ్చి నిలబెట్టినారనియు, [illegible] సికింద్రాబాదు వకీలు గారకు [illegible] దినానికి [illegible] ఫీజు తీసుకొని వాదించుచున్నారనియు అనుకొనుచున్నారు. ఈ కమిటీ హైకోర్టు [illegible] లో జరుగుచున్నది. పత్రికా ప్రతినిధులకు [illegible] లోపలికి పోవ[illegible] కు నిలువలేదు. [illegible] వకీలుగారికి [illegible] నవాబ్ అక్బర్ యార్జంగు [illegible] గారికి ఇంగ్లీషురాదు. [illegible] ఇంగ్లీషుకన్న ఎవరి భాషలో వారు మాట్లాడుతారు. విచారణ సమితి అధ్యక్షులైన శ్రీ వెంకట సుబ్బారావు గారికిన్ని [illegible] అందుచేత యీ [illegible] వ్యాఖ్యలను సమన్వయించుటకు [illegible] పెద్దమనిషి కావలసివచ్చింది. అందుచేత ప్రొఫెసర్ ఖలీఫా అబ్దుల్ హకీం గారు దుబాసీ పనిచేసినారు.

సవాల్ ౧.

ఎత్తుకుంటూనే నవాబ్ అక్బర్ యార్జంగు [illegible] గారు ఈ విధంగా సవాలు వేసినారు. "ఆ యీ కమిటీకి న్యాయశాస్త్ర ప్రకారం మేస్తా [illegible] తెలుపుతారా! ఇదొక ప్రత్యేక న్యాయస్థానముగా పరిగణింపబడునా?" అనుకున్న కమిటీ అధ్యక్షులు శ్రీ సుబ్బారావు గారికి [illegible] ఇట్లు సెలవిచ్చినారు.

"ఇది ఒక విచారణ [illegible] న్యాయస్థానము కమిటీగా ఉన్నది (ఏం అధికారము గాకున్నది.)"

సవాల్ ౨

[illegible] గారి [illegible] "అయితే, సర్కార్ [illegible] "జాబితా" (న్యాయసూత్రక [illegible]) వర్తించునో తెలుపగలరా?"

దీనికి [illegible] అధ్యక్షుల వారిట్లు [illegible] నారు.

"దీవానీ జాబితా ప్రకారంకాని లేక సాధారణమగు న్యాయశాస్త్రాల ప్రకారంకాని (General ordinary Laws) ఖవాస్ [illegible] కమిటీ [illegible] [illegible]"

సవాల్ ౩

[illegible] "అయితే, ఎవరండీ నిందితులు. ఎవరిపై ఈ [illegible] అంతా? ఇంకు [illegible] ఎవ్వరు?"

దీనికి కమిటీ అధ్యక్షులవారిట్లు [illegible] న్నారు.

"కమిటీదృష్టిలో నిందితులు, నేరమారోపించినవారు, ముద్దయి, ముద్దాలే, అను నిర్ణయ మేదిన్ని లేదు. ఈ కమిటీ ఎవ్వరిపై నకూడా ఏవిధమైన విచారణకూడా చేయుటలేదు."

సవాల్ ౪

[illegible] ఈ ప్రకారం అడిగినారు.

"అయితే ఈ కమిటీ వారు ఏమి చేయుచున్నారు"

అందుకు అధ్యక్షులవారిట్లు [illegible]

"ఇకముందు కాలములో ఇట్టివి జరుగకుండా ఏమి చేస్తే బాగుంటుంది. దానికై అవలంబించవలసిన చర్యలను వెతకబోవుచుండి. ఇంతే!"

బొంబాయి ప్రాంతములో తుపాను

గం. కు ౭౦ మైళ్ల వేగముగల్గిన ప్రచండవాయువు

నార్వేజియను నావ మునుగుట

అక్టోబరు ౧౮ [illegible] తేదీ [illegible] బొంబాయి ప్రాంతమున [illegible] ౭౦ మైళ్ల వేగముగల్గిన ప్రచండవాయువు వీచెను, ఈ తుపాను గాలివలన బొంబాయి నగరములో చెట్లు రోడ్డునకు అడ్డముగపడి రహదారి [illegible] ౫౦ మంది గాయపడినట్లు తెలియుచున్నది [illegible] ఆసుపత్రులకు పంపడిరి. నగరములోని ట్రాములు, రైళ్ళు, బస్సులు బంద్లు చాలా నాశనమయ్యెను. చాలా చేపలపట్టు పడవలు [illegible] చేపలుపట్టువారు [illegible] తెలియుచున్నది [illegible] మోటారుబోటొకటి సముద్రపు [illegible] కొట్టుకొని ధ్వంసమయ్యెను.

"మార్గ్రియను" నార్వేజియను నావ తుపానుకుముందు బొంబాయి రేవునుండి బయలుదేరెను దారిలో తుపాను గాలివల్ల మునిగిపోయెను మునిగిపోవు సమయమున యీ నావనుంచి బొంబాయికి రేడి[illegible]యోలో మునిగిపోవుచున్నట్లు వార్త వచ్చెను. నార్వేజియను నావనుండి ఐదుగురు రక్షింపబడినట్లు [illegible] నావ మునుగుచున్నప్పుడు నావికులు ప్రాణరక్షణ నావలలోనికి వచ్చినట్లు ఆఖరివార్త వచ్చెను.

౩౦౦ మంది చేపలుపట్టువారి పడవలు పాడైపోయినట్లు తెలియుచున్నది. నగర [illegible] లు, [illegible] పడిపోయినవి [illegible] రక్షించుటకుండెను. [illegible] చాలకష్టపడెను.

నష్టపరిమితి

ఇంతవరకు లెక్కలవల్ల ఈ తుపానుచే రూ. ౫౦ లక్షలఆస్తి నష్టమైనట్లును, [illegible] నాశనమైనట్లును, [illegible] [illegible] నష్టపడినట్లును తెలియుచున్నది.

ప్రభుత్వఉన్నత ఉద్యోగాలకై స్త్రీలకోరిక

మద్రాసుప్రభుత్వం ప్రోత్సహించవలె

(శ్రీమతి [illegible] బి.ఏ. బి.యల్ [illegible] వ్యక్తపరుచున్నారు,)

విశ్వవిద్యాలయ [illegible] స్త్రీలను [illegible] ప్రభుత్వఉన్నతోద్యోగములకు [illegible] స్త్రీలను [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] స్త్రీలను [illegible]

[illegible]

లక్ష్మణరాయ పరిశోధకమండలి

హైదరాబాదు (దక్కన్) ... ౧౦-౧౦-౪౦ వ తేదిన సంపాలి కార్యదర్శులగు శ్రీఆదిరాజువీరభద్రరావుగారి యింటియందు గంతాళపత్ర గ్రంధములు తెచ్చి శ్రీ ఆం నిలయమున చేర్చబడినవి. ఇదివరకు ప్రచురించిన శాసనములుగాక యింకను సుమారు ఒకవంద శాసనములు ప్రకటించుటకుగల సామగ్రి సిద్ధము గానున్నది. కొన్ని శాసనములు పరిశోధింపవలసిన అవసరముగలశాసనములుకొన్ని కార్యదర్శిగారి వద్దకలవు. ౨౨-౧౦-౪౦ తేదియందు సరిగి సమావేశమైనప్పుడు గ్రంధములు ముద్రితాముద్రితములని వేరువేరు గాఉంచటమైనది. ఇంతవరకు అముద్రితలనిభావింపదగ్గ గ్రంధములు ముప్పదినాలుగుకలవు. ప్రస్తుతము "తాలాంకనందినీ పరిణయము" "మధురవాణీవిలాసము" లకు మేలుప్రతులను తయారుచేయించుట, ప్రమాణంపటయును కార్యమునందాలో దినలు జరుగుచున్నవి. పైగ్రంథములు ఎవరివద్దనైనగలచో సంపంచిన యెడల ప్రతిసంస్కరణమునకై కృతజ్ఞతతోనందుకొందుము. ఇవి పద్యకావ్యములు.

ఇట్లు

పండిత వే॥ తి॥ రామానుజస్వామి.

... సంఘము

(... గారు)

... మహోత్సవము

సికింద్రాబాదు(దక్కన్) అక్టోబరు ... విక్రమ సం॥ కార్తిక శు॥విదియతదియలకు సరియగు ౧౯౪౦ నవంబరు ౨-౩ తేదిని, ఆదివారము ... మహబూబు కాలేజియందలి ... గారి హాలులో ... వార్షికోత్సవము జరుపబడును.

మహోపాధ్యాయ సత్య ... గారు అధ్యక్షతవహించెదరు.

కార్యక్రమము

౨-౧౧-౧౯౪౦ శనివారము ... గంటలకు అధ్యక్షుల ప్రారంభోపన్యాసము ౩-౩౦ గం॥నుండి పండితులఉపన్యాసాలు

౩-౧౧-౪౦ ఆదివారముఉదయము ... గంటలకు ... పండితుల ఉపన్యాసాలు, సాయంత్రం ౩-౩౦నుండి పండితులఉపన్యాసాలు, నాటకప్రదర్శనము.

గాంధిజీ అనుమతిలేనిదె సమ్మెలు తగవు

కార్మికులకు మహాత్ముని సందేశము

వర్ధా, అక్టోబరు ...

అఖిలభారత ట్రేడుయూనియను కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు ఎ ఆర్. కాలప్పగారు నేడు సేవా గ్రామము వెళ్ళి కార్మికుల సమస్యలనుగురించి గాంధిమహాత్మునితో మాట్లాడిరి.

కార్మికులలో అన్ని తెగలవారికిని అన్ని హక్కులు సమానముగా వుండవలెను. దేశంలో కార్మికులందరు ఐక్యమత్యముతో పనిచేయుచుండవలెను. నాఅనుమతిలేకుండ కార్మికులెవరుగాని

అలంపూరు వార్తలు

(మా ... ప్రతినిధి)

... ఈ ... తాళపత్రములను తొలగించి సవరణలను మాత్రమే ... ప్రకటింపవలసివచ్చినది.

౧. మా తాలూకాలో రాఘవేంద్రరావు ... అన్యం స్వాములలో మహామేధావి,విద్యావిద్ధ అపరనరస్వ... అని పేరుపొందిన మహాశయులు.

౨. ... వార్డింగుకు ౧౦౦ రూపాయిలు మాత్రమే కచ్చేరిలో వసూలయ్యెను. ౫౦౦ ... "అనాథ" కచ్చేరిలో సేను కూడా యుంటిని.

౩. ... కచ్చేరినాడు ... వలం తగులలేదు.

౪. కచ్చేరిలో ఎవరున్నూ చిత్తుకాగితము పత్యవర్తి ... ఒక కన్నూలు ... గారికి ఇచ్చినా గా,

౫. మా ఊరిలో పాఠ్శాల లేవు, నర్సులు, ... కొటితో ... కచ్చేరినాడు జరుగలేదు.

౬. హిందూఅధికారులు మా ... మా ఎడల ... అనందించితే యేమాయె!

౭. ... కోట అడివికేసు కొట్టలేయబడలేదు ... ఇంకా జరుగుతూ ఉన్నది.

౮. పోలీసుఅమీనువిచారణకు రాయచూరునుండిపుడు ... వచ్చినే కాని ... అప్పుడు అమీనుగారు ... అప్పుడువారు వనపర్తిలోను హైద్రాబాదులోను ఉండిరి.

సత్యాగ్రహం ... సమ్మెలను చేయగూడదు. అని కాలప్పగారిద్వారా మహాత్ముడు కార్మికులకు సందేశముపంపెను.

హిందువుల పండుగలు

(పెండ్యాల వేంకటసుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు)

శ్రీయుత్ సురవరము ప్రతాపరెడ్డి బి.ఏ.బి.ఎల్ గారిచే వ్రాయబడిన హిందువులపండుగలు అను పుస్తకమును నేను చదువుట తటస్థించినది. లోకజ్ఞానముతోపాటు విశేషశాస్త్రజ్ఞానము మిళితమైనగాని యట్టిగ్రంథమును వ్రాయుట తటస్థింపదు శ్రీరెడ్డిగారు "హోళీ, నరకచతుర్దశి, భీష్మైకాదశి" మొదలగుపండుగలను వ్రాయుటలో జూపినప్రతిభ అత్యుత్కృష్టమైనది.

మనపండుగలు కొన్ని వేదకాలమునను నాచరింపబడుచున్నవి. అందు విజయదశమి గూర్చి యీక్రింది యర్థవాదము స్ఫుటముచేయును.

ఒకప్పుడు దేవాసురులు మహారణము గావించిరి. ఆయుద్ధము భాద్రపదబ౹౧ మొదలు అమావాస్యవఱకునయ్యెను, అందుదేవతలు(ఆర్యులు) క్రమముగానోడిరి. ఆయుద్ధమున నన్యాయులు మొదలగువారును మరణించిరి అయాపితరులు మృతినొందిన దినములకే యమిమహాలయము, శస్త్రహతమహాలయము, మొదలగు పేర్లు కలిగినవి తోచును. అమావాస్యనాటికి సంపూర్తిగ నార్యులు పరాజితులై స్వస్వాశ్రమములకు బరువిడిరిట్లో యాపదనుండి విముక్తినొందగలము? అని తమతమ యిష్టదైవముల నారాధించిరి. కొందలు దుర్గను, వేఱు కొందరు సరస్వతిని, మఱికొందఱు రామానుజలను, అద్వైజులు, వేతాళుని, అయుధదేవతలనుపాసింప. నందటికి,విజయదశమినాటికొకవిధమగు వేళముకలిగియున్కమై "ఉత్తరాషాఢా శ్రవణానక్షత్రములకు నడిమిభాగమగు "అభిజిత్తున" రాక్షసులపైబడి వారిని సంపూర్ణముగనోడించి విజయము నొందిరి. యుద్ధపక్షము మహాలయపక్షముగాను, ఆర్యులు తమతమ దేవతలనుపాసించిన దినములు నవరాత్రులు గాను విజయమునొందిన దశమి విజయదశమిగాను ప్రముట వారిచే నేర్పఱుపబడి యుండవచ్చును! ఆర్యపితరులు మృతినొందిన పక్షమునాలు శ్రాద్ధదినములు.

అందు మహాలయపక్షము, ఆర్యులచే యుగాది యుగాంతాధిష్ఠానతి (గజ)పితృశ్రాద్ధదినములలో జేర్పబడి నైమిత్తికకర్మము లైనవి. నవరాత్రములు కామ్యకర్మదివసము లైనవి.

విజయదశమింగూర్చి తైత్తిరీయబ్రాహ్మణమున నిట్లు సూచింపబడెను.

"అభిజిన్నామ నక్షత్రమ్, ఉపరిష్టాదషాఢానాం. అవస్తాచ్ఛ్రోణాయై. దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్, తేదేవా అసురాన్ పరాభావయన్, తదభిజితో౽ఽభిజిత్వం"

తా॥ అభిజిత్తునక్షత్రము, "పూర్వోత్తరాషాఢానక్షత్రములకు చివ్వరటనగును. అది శ్రవణానక్షత్రమునకేయగును, అందు దేవాసురులు యుద్ధమొనర్చిరి. అపుడు దేవతలు అసురులనోడించి సంపూర్ణముగా నంతటను విజయమునొందిరి గాన దానికి "అభిజిత్" (అభితః. జిత్ అంతటను జయముకలది)అని పేరుకలిగెను.

ప్రాచీనకాలమునుండియు నార్యులీ విజయదశమిపండుగను చేయుచుండిరి. అందు రాజులు విజయయాత్రాసన్నాహము లొనర్చుట, అందుకై "అగ్నిపూజ, గుఱ్ఱములు, ఏనుగులు, మొదలగువానికి గొన్నియర్చనల నొనర్చుట కలుగుచుండెడిది. అందలి కొన్నియంశములను కాళిదాస మహాకవి తన రఘువంశ మహాకావ్యము నాలవసర్గలో సూచించెను "శ్రౌతాగ్ని"నిమథించుటకై జమ్మికొమ్మ యవసరము అరణులలో నడుగుకఱ్ఱ జమ్మికఱ్ఱ, పైకఱ్ఱ రావికఱ్ఱ కావలెను అందు పైజమ్మిని స్త్రీలింగముగాను, రావిని పుంలింగముగాను(శమీలతా,అశ్వత్థః) నార్యులు నుడివిరి. అగ్ని శమీగర్భమున గలదని శ్రుతి యిట్లుచెప్పినది. "శమీగర్భాదగ్నింమన్థతి"అని, రాజులొనర్చు "నీరాజనవిధి" (మా,రఘు.4సర్గ) యంతా మథివాగ్ని కావలెను గాన శమీపూజ యవసరమైనది.

ఇక భారతరామాయణగాథలకీ విజయదశమీప్రసక్తి నామమాత్రమే. అర్జున విజయమునకు విజయదశమీసంబంధ మెంతమాత్రము లేదని శ్రీరెడ్డిగారు సయుక్తికముగా నిదర్శనముగా నింపుగా వ్రాసినయంశములు హృదయంగమములై యున్నవి. రామాయణ యుద్ధమునకును విజయదశమీసంబంధము లేదు. హనుమదాదివానరులు సీతాన్వేషణమునకై శరదాదిలో నానాదిక్కులకు వెళ్లితేగాని, రామరావణయుద్ధముమాత్రము ప మ్మట కొన్నిమాసములకు గాని జరుగనేలేదు. హనుమదాదులు "స్వయంప్రభ" గుహనుండి యీవలకు వచ్చునాటికే కిష్కింధవిడిచి నెల దినాలుదాటినదని "అంగదుని" వాక్యములవల్ల స్పష్టమగును, అనగా కార్తికమాసము వచ్చినట్లు స్పష్టమగుచున్నది,

విజయదశమినాడు జనసామాన్యము శమీదర్శన మొనర్చునపుడు చెప్పుశ్లోకములో "అర్జునస్యధనుర్ధారీ,రామస్యప్రియదర్శనీ" అనుశ్లోకభాగమే రామార్జునగాథలకు సంబంధముండినట్లు తలచుటకు హేతువైనది, అర్జునుడజ్ఞాతవాసము కేగునపుడు తనశస్త్రాస్త్రములను శమిపై నిక్షేపించినట్లు భారతమునగలదు గాని రామునకేశమీసంబంధముకలిగెనో రామాయణమువల్ల తెలియుచుండుటలేదు.ఒకవేళ పరశురాము పెన్నిని వధించుటకై శమి నుపయోగించిన గాథయేపురాణము నైనగలదేమో!ఇంతయును జమ్మిని దర్శించునపుడుచెప్పుశ్లోకము స్వావిత్ర్యమునొందియున్నది. శమీశబ్దము ఈకారాంత స్త్రీలింగము సుబంత క్రియయగు ధను, ర్ధారీశబ్దము పుంవాచకము, ధనుర్ధారిణీ, అనియుండవలదా?

శ్రీరెడ్డిగారి గ్రంథములోని 'నాగపూజా' విషయచర్చ నాకాశ్చర్యమును గొలిపినది, మా ప్రాంతమున (గోదావరిజిల్లా) నాగపూజ కార్తికశుద్ధ చతుర్థినాడె చేతురు. పంచాంగములలో శ్రావణకార్తికశుద్ధ చతుర్థులనాడు నాగచతుర్థి యనియు మార్గశిరశుక్ల పంచమినాడు నాగపంచమనియు వ్రాయుచున్నారు ఈనాగపూజ పర్వబలి పేరుతో వైదిక కాలముననే ప్రవర్తించి నదియు. ఆపస్తంబ,ఆశ్వలాయన, సత్యాషాఢ పారస్కరాది గృహ్యసూత్రకర్తలు సర్పబలికైకొన్ని విధుల నేర్పరచియున్నారు.అందుకైకొన్ని ఋగ్వేదమంత్రములభిహితములైయున్నవి.ఆసర్పబలికి శ్రావణశుద్ధ పూర్ణిమనాడుప్రక్రమణము, మార్గశిరశుద్ధ ౧౫ నాడు ఉత్సర్జనమగును. అదిపెమ్మటినాడు కొన్నివిశిష్టదినములలో దేశకాలభేదము లచే మార్చుకొనియుందురు, గృహ్యసూత్రముల జదువునపుడు శ్రావణమాసమున సర్పబలి ప్రారంభింపబడుట యెట్టిదని సందేహించితినిగాని శ్రీరెడ్డిగారి గ్రంథముజూచుటచే కొన్నిప్రదేశములలో శ్రావణమునగూడ నాగపూజజరుగునని నిస్సందేహమునొందితిని.

ఇట్లే హనుమజ్జయంతి మార్గశిరశుద్ధ త్రయోదశినాడును, ఏరువాకపండుగ ఫాల్గున బ౹౧౫ నాడును గోదావరీమండలవాసులు చేయుటయు,అవి చైత్రశుద్ధ౧౫ ,జ్యేష్ఠశుద్ధదినాలలో నైజాంలోని యాంధ్రులుచేయుటయు కలిగెనని శ్రీరెడ్డిగారి గ్రంథమువలన దెలిసికొంటిని ఉద్వృషభోత్సవమునుగూర్చి'అనడుత్సవము' అను పేరుతో ఆసర్వవేదమునగలదు. దానివిధినికౌషీతకీ శ్రౌతసూత్రమునగలదు. ఆదిపంటలుపండి ధాన్యమునింటి కడకు దెచ్చికొనినపిమ్మట వ్యవసాయము చేయుకర్మముగా నవిచెప్పబడెను. అపరిస్థితి గోదావరీమండలమున, మకరసంక్రమణము వెళ్లిన మఱునాడు, గొల్లలుమఱికొందరు వ్యవసాయులుచేయు పశువులపండుగకు సరిపోవుచున్నవి. ఇది తొలుత కాలకర్మము అంకురారోపణము అను బ్రాహ్మణులకర్మములకు సంబంధించియేయున్నది. లేకుండిన "పారస్కరబోధాయనాది" గృహ్యసూత్రములకది యెక్కదు. వ్యవసాయము బ్రాహ్మణుడుచేయుట మానినపిమ్మట నది అమంత్రకముగా బ్రాహ్మణేతరుల పాలబడెను. దీనిగూర్చి సాహిత్యసాము చరిత్రలో జర్చించియున్నాను.

దీపావళిపండుగ ప్రత్యక్షముగా ఆనందమును అర్థికనష్టమునకు హేతువేయయ్యు,అప్రత్యక్షముగా జీవహింసకు, అర్థికముచేకూరుటకు కారణమగుచున్నది. ఎట్లన ఇంచుమించు కార్తికమాసారంభమునను వరిమొదలగు సస్యములుపండబోవుచుండును. అప్పుడే సస్యకీటములును వర్ధిల్లుచుండును.ఆసస్యకీటకములు సాధారణముగా గ్రామసీమలలోనే మురికిగల చోటులనేపుట్టి క్రమముగా పసిరికను బాకిపెరిగి వరిమొదలగువాని కంకులనుగొట్టివేయును దీపావళిపున్నము పేరితో బెట్టబడినను కోట్లతెరబడి సస్యకీటాంకురములాదీపావళిలోబడి నశించుటచే సస్యములగాపాడి బాధుచేయు నుపద్రవము దొలగించును. అప్పటికే సమీపస్థవృక్షములనాశ్రయించిన సస్యకీటములుపిమ్మట పుణ్యముకై వెలిగించు నాకాశదీపములలోను, కార్తికమాసాంతమునపోలి "స్వర్గమునకేగుట"అను పేరుతోను, పూర్ణిమాదీపావళి పేరితోనునడుదీపాళములలో సస్యకీటములుపడి నశించియు ప్రత్యక్షముగానార్థికమునువృద్ధిపఱచుచున్నది. సస్యకీటకాపాయముజీవహింసకాదా?

ఈయంశమునుగూడ నావ్యవసాయ... వ్రాయబడినది. ఇట్టి విచిత్ర ప్రాచీన... లు పెక్కింటికను శోధింపవలసియుం... మనపండుగలతత్త్వము జెప్పుగ్రంథము... షలో, ఆంగ్లమేకాదు అన్ని భాష... గానరాదు. అట్టికొఱతను శ్రీ ప్రతాపరెడ్డిగారు చాలవఱకు తీర్చినందులకు మనయాంధ్రులు వారికి ఋణపడియున్నారు.మాడవముద్రణమున నింకను వారుకొన్ని విశేషాంశములు చేర్తురని తలచుచున్నాను.

పరమాత్ముడు వారికి దీర్ఘాయురారోగ్యైశ్వర్యములనొసగు గాక.

వినోబభావుగారికి జెయిలు

వినోబభావుగారికి అక్టోబరు ౨౧వతేది ఉదయము నాగపూరు సెంట్రల్ జెయిలుకు మార్చిరి. వారికి శిక్షను మేజస్ట్రీటు వినిపించినతర్వాత, రాజకుమారి అమృతకౌరుగారువారికి జోర్టులో నే పూలమాలవేసిరి. భావుగారు "బి"రకపు రాజకీయఖైదీగా నిర్ణయించబడినారు.

వినోబగారికి అరెస్టు తమకుసమ్మతము కానిదని తెలుపుటకొక సూచనగా మదరాసు నగరపు కార్పొరేషనుసభవారు అక్టోబరు ౨౨వతేది సాయంకాలము జరుపవలసినపని నాపుటకై నిర్ణయించిరి.

పత్రికటన

ఇందువల్ల సర్వజనులకు తెలియజేయుట యేమనగా మహబూబునగరము మఖ్తల్, పర్గి. మరియు నాగర్ కర్నూలు తాలూకాలలో ప్లేగుజాడ్యము వ్యాపించినందున, ప్రభుత్వవైద్య శాఖాధికారుల సూచనల ప్రకారము, ఈసంవత్సరము శ్రీకురుమూర్తి స్వామివారిజాతర స్థానికులతోనే జరుపబడును. కనుక పూజలు వగైరాలకువచ్చు యాత్రికులు జాతరకువచ్చు శ్రమకులోనుకాకూడదు. జాతరలోనికి రానివ్వకుండచేయుటకై ముఖ్యమైన కట్టుదిట్టములు చేయబడినవి.

ఇట్లు
మానిక్యప్రసాదు
తాలూకాదార్
అచ్చంపేట

గోలకొండ గ్రంథాలయము

మానవుని విధి

ప్రకాశకులు, ఆరోగ్యసాధనాశ్రమము సికింద్రాబాదు-దక్కను, పుటలు ౧౬ వెల ౧ అణా.

ఈ ఆశ్రమము ఎక్కడున్నదో గ్రంథకర్త రెవరో తెలుపలేదు. గ్రంథముపేరు ముఖపత్రముపై చిన్న అక్షరాలతోనుండి "ఆరోగ్యసాధనాశ్రమము" పేరే పెద్దదిగానుండుటచే గ్రంథముపేరు తెలియరాదు. (గ్రంథ "పలనా సంఘము"లో చనిపోయినవారొకరు, వైద్యమురాని "ఉపన్యాసకేసరి" ఒకరు- పంతులుగారొకరు, గుప్తగారొకరు శ్రేష్ఠిగారొకరు ఉన్నారు. ఇది తెలియజేయుట సమంజసము.)

ఈ ఆశ్రమమువారి ఉద్దేశ- బాగున్నవి- వారు లఘుపుస్తకాలరూపంగా వైద్యవిషయాలు ప్రజలలో సులభగ్రాహ్యమగునట్లుగా చేయుచున్నందుకు ప్రశంసనీయము. ఈ లఘుపుస్తకములో మంచి మంచి విషయాలున్నవి- వారిచ్చిన ధ్యానగోష్ఠములలో కొన్ని ప్రాంతాల వైశాల్యం సరిగా ఉన్నదోలేదో చెప్పజాలం- వైద్యంవిషయాలు వ్రాయునప్పుడు సనాతనదృష్టికాని మరియే యితర సాంప్రదాయిక దృష్టికాని ఉండకూడదు- మానవుడు మాంసాహారికాడను సిద్ధాంతమును ఇచ్చట సమర్థించినారు- "వహీమాంససమంకించిదన్యద్దేహబలవర్ధనమ్" అన్న ఆయుర్వేద సిద్ధాంతమేమగును? పాశ్చాత్య వైద్యసిద్ధాంతము కూడా తప్పగును ఇట్టివివాదగ్రస్తమగు విషయాలను కేవలం మాంసాహారం మధ్యకాలంనుండి విడిచిపెట్టుకున్న వారిదృష్టిలోమాత్రమే వ్రాయకూడదు- ఈచర్చలనువదలి యితరచర్చలు చేయవచ్చును- ముందుగ్రంథాలను ముచ్చటగా మాడి కోరుచున్నాము-

సోమయాజిజయంతి

ఖమ్మం మెట్టు)

౧౯౪౦ ఆగష్టు ౨౫,౨౬,౨౭ తేదులలో ఖమ్మంమెట్టు పౌరులు "సుప్రసిద్ధపండితులును బహుభాషాకోవిదులును, వైశ్యకులోద్ధారకులును, త్యాగమూర్తియును సంఘసంస్కర్తయునగు బి శ్రీ ఆకూరి లక్ష్మీనృసింహ సోమయాజులవారి ౧౫౩ వ జన్మదినోత్సవము జరిపి ...ంచమైన ౧౬ పుటలనివేదికను ప్రచురించినారు. ఈనివేదికనుబట్టి ఈసోమయాజులు వైశ్యకులజాలని స్పష్టమగుచున్నది- వైశ్యులలో శుభాశుభకర్మలందు కోదరు స్వార్థపరులు"సరిగా వైదికరీతిగా కార్యాలు జరిపించరనిన్నీ ఆట్టిఉత్తమ విధానాన్ని యీ సోమయాజులుగారిచేయించుచు కులానికి గొప్పఆత్మగౌరవము కలిగించినారని యీనివేదికలో తెలిపినారు

హిందూ దేశ చరిత్ర

౩వ తరగతిపాఠము

గ్రంథకర్త: వేలూరు సత్యనారాయణగారు, బి. ఏ. బి. ఎల్. వెల ౫ అణాలు. పుటలు ౬౬. దొరుకుస్థలం. గ్రంథకర్త:భీమవరం, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా.

ఇది బళ్ళలో చిన్నపిల్లలకుఉపయోగపడునట్లుగా సులభశైలితో మూడవతరగతిపిల్లలవయస్సు బుద్ధికి అవసరమెంతనో అంతవరకు ఉపకరించునట్లుగా వ్రాయబడినది, పుటలు ౬౬- ఇందలి విషయాలు రామాయణ, భారతకథలు, హరిశ్చంద్ర శిబులకథలు, బుద్ధఅశోక, సంయుక్త, పద్మిని, బాబరు నూర్జహానుచరిత్రలు, ఇవికాక స్థానికచరిత్రలు అనుపేరుతో ఆంధ్రులకు కావలసిన చరిత్రజ్ఞానమునిచ్చియున్నారు. ఈ భాగము చాలాబాగుగాయున్నది. ఇది యేయితర బాలచరిత్రలలోను లేకుండుటచేత, అపూర్వమనుపించుకొన్నది. శాలివాహనుడు, ధరణికోట, వేంగి, బెజవాడ. యాదవవర్మ చరిత్రలు, బాగుగానేయున్నవి. సారంగధరమాత్రము చేర్పకుంటేబాగుండెడిది. అది చారిత్రికంకాదు ఈగ్రంథంచాలాబాగావున్నది. సర్కారీ బళ్ళలో బోధించదగినది. మద్రాసువిద్యాశాఖ పుస్తకశాఖవారుకూడా ఒప్పుకొన్న గ్రంథమే.

హిందూ దేశ చరిత్ర

౪వ తరగతిది

గ్రంథకర్త: వేలూరి సత్యనారాయణరావుగారే, వెల ౫ అణాలు. పుటలు ౭౦.

ఇందు ఆలెగ్జాండరు, అశోక, గుప్తరాజులు, హర్షుడు, పల్లవులు, రాజపుత్రులు, తురకలదండయాత్ర, కృష్ణదేవరాయలు, అక్బరు, షాజహాను, క్లైవు, విక్టోరియా చరిత్రలు కలవు. కేవలాంధ్రులకుసంబంధించిన ఖడ్గతిక్కన, బొబ్బిలియుద్ధంకూడాకలవు. అయితేయిందుకూడా యుగంధరునిచరిత్రచేర్పకుంటే బాగుంటుంది. గ్రంథకర్తగారే దీనికిచరిత్రాధారములులేవు అనివ్రాసినారు. అట్టివానితోఅవసరంలేదు ఆతనికి బదులు తిమ్మరుసు, మంత్రిభాస్కరుడు, విద్యారణ్యులు, మాదన్న ఎందరోకలరు. వారినిచేర్పకూడదా? మరొకముద్రణలో ఈసవరణ చేయగలరు.

చేతావని

పుటలు ౧౨౮ వెల ౧-౧-౦ దొరకుస్థలము శ్రీ రామమూర్తుల నూను పున్నయ, పత్తిపాడు పోస్టు-గుంటూరుజిల్లా.

ఈ గ్రంథము హిందీగ్రంథమునకు తెలుగు అనువాదము హిందీ గ్రంథకర్త "పరమహంస శ్రీ ౧౦౮ స్వామీ పండిత రాజనారాయణజీ సేన్ శాస్త్రి, జ్యోతిషభూషణ, భక్తియోగాచార్య గుర్గాంవ్ పంజాబు"గారు.

ఇదియొక అద్భుతసందేశము నొసంగుగ్రంథము, కలియుగముసమాప్తిచెందు చున్నదనియు, కృతయుగారంభమగుచున్నదనియు సిద్ధాంతీకరించుటయే ఈగ్రంథమునందలి చర్చ, ౧౯౨౪వ సంవత్సరములో శ్రీభగవానుడు వీరికి సాక్షాత్కరించి ఏతత్సందేశమును ప్రకటితము చేయవలసినదిగా నాజ్ఞాపించినారట. వేదములు, పురాణములు, శాస్త్రములు, జ్యోతిషగ్రంథములు ఆన్వేషించి,యోగాభ్యాసము ఫలములను క్రోడీకరించి యీగ్రంథము నిర్మింపబడినది.

"ఒక మానుషవర్షము దేవతలకొకదినమగుచున్నది" అనుపూర్వవాదమును వీరు ఖండించుచున్నారు. మనుస్మృతిలో ౧౨౦౦౦ లు కలియుగప్రమాణమని చెప్పినదానికి, అసంఖ్యను దివ్యవర్షములుగాభావించి, ౩౬౦ చే గుణించి ౪౩౨౦౦౦ సంవత్సరములు కలియుగప్రమాణముగా భ్రమపడి నిర్ణయించినారట. ఇట్లని మేధాతిథి నిర్వచింపగా, కుల్లూకభట్టు ఇవరకే దీనినిఖండించియున్నాడట, అయితేఇప్పటికి కలియుగప్రమాణము ౫౦౦౦ లు దాటినదిగదా. ౧౨౦౦౦ లుయని వచో సమన్వయమెట్లో. ఆశంక స్వాభావికముగాకలుగును దానినిగూర్చి కొంతచర్చచేసి కలియుగప్రమాణము సంధిసంధ్యాంశలుకలిసి ౪౨౦౦ అని నిరూపించుటకు ప్రయత్నించినారు కాని అదియంత తర్కబద్ధముగా మాకుకనబడలేదు. సూర్యసిద్ధాంతమునుబట్టి "దివ్య"అనుపదము దేవతలకు వర్తించదనియు, యుగములయొక్క ప్రమాణము లక్షసంఖ్యకాదనియు వీరు తెలుపుచున్నారు.

కలియుగము ఎప్పుడు ప్రారంభమయ్యెను? ఎప్పుడుసమాప్తమగును? అనువిషయములను చర్చించి. భాగవతమునుసరించి క్రీ.శ. ౧౯౪౨ ఆగష్టు ౧౧వతారీఖున (శ్రావణబహుళ అమావాస్య) కలియుగము సమాప్తమగునని నిర్ధారించినారు. ఆనాడు చంద్రుడు, సూర్యుడు బృహస్పతి పుష్యమీ నక్షత్రమందు ఏకరాశిలో సమానముగా (ఒకే పర్యాయము) చేరుదురట అదియేగుర్తు-

కలియుగమందు ఏమేమిజరుగును? అనిచర్చించును. భాగవతములో ౧౦మందిగురుండరాజులు రాజ్యముచేయుదురనియున్న దానినిబట్టి ఈగురుండరాజులు ఇంగ్లీషువారేయని గ్రంథకర్త చెప్పుచున్నాడు: ఇదిఎట్లో? ప్రథముజార్జి మొదలుకొని ఆరవజార్జిచక్రవర్తివరకు పదిమందిని ఆంగ్లేయచరిత్రానుసారముగా ఈగురుండ రాజుగా పేర్కొన్నారు. సరే. తరువాతి విషయమేమి?

కలికిఅవతారుని జననము వైశాఖశుద్ధ ద్వాదశినాడని సంస్కృతకల్కి పురాణమందును, చైత్రశుద్ధద్వాదశినాడని ఆంగ్లకల్కి పురాణమునందును ఉండగా వీరు రక్తాక్షినామసంవత్సర వైశాఖశుక్లవిదియసోమవారము౫-౫-౧౯౨౪ అని తెలిపినారు- ఈమార్పునకు కారణము వారు మూడుపర్యాయములు యోగాభ్యాసముచే విమర్శించి నిర్ణయించినారట. అనగా ఇప్పుడు కలికి వయస్సు ౧౭వసంవత్సరమునట.

కలికి విష్ణుయశుడను బ్రాహ్మణునకు శంభలగ్రామమునందు పుట్టెనుగదా? ఆగ్రామమెచ్చటనున్నది? కొందరుముడివినట్లు మురాదాబాదు జిల్లాలోనిదికాదు- వీరి యభిప్రాయముప్రకారము చీనాలో గోబిఎడారి ప్రాంతములో నున్నది ఆచటికెవ్వరు వెళ్లజాలరు- క్రీ.శ. ౧౯౪౨లో కలికి భగవానుడు బయలుపడును.

ఇంకను ఈపుస్తకమునందు అనేక విషయములు కలవు అరబ్బీ, ఫారసీ గ్రంథములనుండి ప్రమాణములు చూపబడినవి శ్రద్ధాపూర్వకముగా చదువదగిన గ్రంథము.

సత్యయుగము సమీపించుచున్నదని యువివ్వ ఘోషించుచున్నారు పరమహంస స్వామిజీవారు పూర్వయుగములలో మన్వంతరములలేదా? అవి అంతలు బలహీనులను మర్దించిన దృష్టాంతములులేవా? యుద్ధములు లేకుండెనా? ఏయుగమునందైన బాధింపబడక లేకుండెనా? పురాణ గాథలను బట్టిచూచినచో కొన్నికొన్ని విషయములలో ఈకాలమే మేలనిపించును. అయినను ఇప్పుడున్న మనపు తాంతరములు నశించి, వర్ణబంధములు విచ్ఛిన్నమై, మాపరము గౌరవకరముకల సనాతన ధర్మపరాయణ పదావలంబులన, తావులేక "సామ్యమతము" స్థాపితమై, లోకమునకు శాంతి సౌఖ్యముల నాపాదింపగలదని, అట్టి సత్యయుగమును మేమాహ్వానించుచున్నాము-

తిలోత్తమ

కవి: చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు పుటలు ౧౦౪ వెల ౦-౧౨-౦లు పబ్లిషర్సు మోడరన్ పబ్లిషింగుహౌసు, రాజమండ్రి.

ఇది యైదంకముల గద్యపద్యాత్మక నాటకము నాటకకర్తలుగను, నవలాకారులుగను, కవితిలకులుగను, మహోదారులుగను ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహముగారు జగమెరిగిన బ్రాహ్మణులుగదా! ఇకవారి కల్పనాచాతుర్యమునుగూర్చియు, కవితాప్రాగల్భ్యమునుగూర్చియు వివరించుట యనవసరము. పూర్వనాటకములవలెనే యీ నాటకముగూడ నవ్యవిలాసమాత్రో శోభాయమున్నది. వృద్ధత్వము, అంధత్వము శ్రీవారికిప్రబలనిరోధకములగా నున్నప్పటికిని వారికావ్యనాపటిమకు ఎంతమాత్రము లోపము కలుగలేదని ఈనాటకము చక్కగ ప్రదర్శించుచున్నది శృంగారహాస్య రసములు ఇందు చక్కగ పోషింపబడినవి.

మహాభారతమందలి సుందోపసుందులకథయే యీనాటకమందలి యితివృత్తము మొదటియంకమునందు ఇంద్రాదులు సభచేసి సుందోపసుందుల నోడించుటెట్లాయని యాలోచించి తిలోత్తమనుపంపుదురు. రెండవ యంకమునందు సుందోపసుందులు సభచేసి దండయాత్రముచ్చటలు చేయుచుండగా తిలోత్తమవారియెదుట ప్రత్యక్షమై తాను వరాన్వేషణలోనున్నట్లు తెలుపును. వేర్వేరుదేవతలు తనకుభర్తలుగా నుండుటకుతగరు అనిచేయువాదము మిగులవినోదముగానుండును. మూడవయంకమునందుసుందోపసుందులు తిలోత్తమను వలచుకొని వేర్వేరుగా విరహతాపము ననుభవించుచుందురు. వేర్వేరుగా వారువచ్చి యామెను ప్రేమభిక్షయడుగుదురు. వారికి ఆశగల్పించి తిలోత్తమ వారినాళ్లనునసరించుట తెలుపబడును. నాల్గవయంకమునందు తిలోత్తమయొక్క విరహతాపవనము-మంజుఘోషవచించినట్లుసుందోపసుందులిద్దరు ఆమెయింటికొక్కరైనారు- ఐదవయంకమునందు సుందోపసుందులిద్దరు తిలోత్తమకొరకు స్వార్థము నవేక్షించి పంప్రతించి చివరకు యుద్ధముచేసిమరణింతురు. ఆయువనములగడువులో కార్యమును సాధించితిలోత్తమ ఇంద్రునకొసంగెను.

శ్రీకవిగారి కవితాశైలినిగూర్చి యిందులోని యొకపద్యము:-

హిందూ దేశ చరిత్ర

౫వ తరగతి

కర్త: వేలూరు సత్యనారాయణగారు, బి.ఏ., బి.ఎల్. పుటలు ౧౧౦. వెల ౬ అణాలు- దొరకుస్థలం:గ్రంథకర్తభీమవరంపశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

ఇందు ౩ వ, ౪ వ, తరగతులవాటిలోకన్న మరికొన్ని ఎక్కువ విషయములుకలవు- పైవాటిలో లేనట్టి పాండ్యచోళులు, గజనీ, ఘోరీ, ఆచార్యత్రయం, విజయనగరసామ్రాజ్యం శివాజీ, హైదర్, టిప్పూ, వెల్లస్లీ, మున్నగువారి చరిత్రలుకలవు. ఈమూడుగ్రంథాలలో చిత్రపటములు విరివిగాకలవు- ఆశోకుని పటాలు క్రొత్తగాగ్రంథకర్తగారు సృష్టించినారు- అమరావతి అజంతా చిత్రాలుఎక్కువగా చేర్చినారు- ఆంగ్లేయులపటాలు మరికొన్ని చేర్చవచ్చును అలియరామరాజు, రఘునాథరాయలు, విశ్వనాథనాయుడు, తిరుమలనాయుడు, పులికేశి, ఇట్టివారిపటాలుగూడా లభ్యమగుచున్నవి; ముందుముద్రణలలో ఇట్టివాటికిని అవకాశమిత్తురుగాక! ఇట్లనుటచే తప్పుపట్టుటకాదు. ఉన్నంతలో అత్యంతప్రశంసనీయంగానున్నవి. మాకు తోచిన ఒకటి ఆరసూచనకూడా చేసితిమి. అంతే.

ఖమ్మంమెట్టు వర్తకసంఘ నివేదిక

ఇది ప్రథమసంవత్సరనివేదిక ౧౨౫౦ రూపాయలకుపైగా యీసంఘానికి వచ్చినవి. వరుసగా చేయుచుండవలసినపని వీరొనర్చుచేయుచు రీతిగాచేయుచుండు ఈనివేదికచూడగా ఖమ్మంవర్తకులు ఒక పలివేంద్రముపైన మాత్రమే వారం చిల్లరపాయలు ఖర్చుపెట్టినారు. విజ్ఞానవికాసానికి ఉచితంగా కొట్టడియిచ్చినారు. ఇదిచాలదు. దేశహితకార్యాలకు ఇంతవరకుల ద్రవ్యం ఖర్చుపెట్టినను కొదువలేదు-ముందునివేదికలో అట్టివివరాలను మూగనోచుచున్నారు- ఇది మొదటిసంవత్సరమేకావున తప్పుపట్టుటకులేదు-

"అనువమునకన్న ప్రబలమద్యంబుకన్న
కల్లుకన్న వైశేయంబుకన్నగూడ
నధికమదముగల్గించు మోహంబునరున
కాత్మహానికి కారణముగన ఎందుకు?"

సంవత్సరము చందా
౬- హాలీ రూపాయలు
ఆరుమాసాలకు
3 రూపాయలు
బ్రిటిషిండియాలో
సంవచందా
౫-౮-౦ కల్దారు.
పాతపత్రికలకు
వెల ప్రత్యేకము.

గోలకొండ పత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

The only
Popular Paper
That reaches
The masses
In the Dominions
Best Medium
for
Advertisement

Volume 15 **Hyderabad-Dn.** **Monday 28 October 1940** **Number 49**

ఆంధ్ర యువతీమండలి

ఐదవ వార్షికోత్సవము

శ్రీమతి కే. రామసుబ్బమ్మగారి అధ్యక్షత

హైదరాబాదు(దక్కన్) అజూరు ౨౮

హైదరాబాదునగరములో నారాయణగూడా రెడ్డిహాస్టల్ భవనములో కడప జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారైన శ్రీమతి కే. రామసుబ్బమ్మ గారి అధ్యక్షతలో ఆంధ్రయువతీమండలి వార్షికోత్సవముజరిగెను. హాలంతయు స్త్రీపురుషులతో నిండియుండెను. లేడీ టాస్కరుగారును, లేడీ వెంకట సుబ్బారావుగారును, మాడపాటి హనుమంతరావుగారును, బూర్గులరామకృష్ణారావుగారును, రా॥ బ॥ వెంకటరామారెడ్డిగారును, న॥ రహమతుయార్ జంగుబహద్దరుగారును, మేజర్ యం-జి. నాయుడుగారును, మిస్ పద్మజా, సరోజినీనాయుడుగార్లును, కోటిరెడ్డి ఎం, ఎల్. సి. గారు (కడప) తదితర మహాశయులు చాలామందివిచ్చేసియుండిరి. సుమారు ౩౦౦ స్త్రీలును ౩౦౦ పురుషులును వచ్చియుండిరి. సభ ప్రార్థనతో ప్రారంభమయ్యెను- తర్వాత శ్రీమతి ఓబల్ రెడ్డిసతిగారు తమస్వాగతోపన్యాసము చదివిరి. అందలి ముఖ్యాంశములివి:—

స్వాగతోపన్యాసము

ఈ యువతీమండలిస్థాపించినకాలం శుభకాలం అనితలుస్తాను. ఎందుకంటే యీ మండలి దినదినాభివృద్ధిలోఉన్నది. దీనిపై ధనికులకు, సాధారణులకు, చిన్నవారికి, విద్యావంతులకు, నాయకులకు, అందరికిన్ని సమానమైన ఆదరమున్నది.

ఈరాష్ట్రములో స్త్రీలఅభివృద్ధికి అవసరమైన సేవచేయదలచినవారికి అపారమైన కృషిలభించగలదు. గతజనాభా లెక్కలనుబట్టిచూస్తే స్త్రీలు సగటుపై నూటికి ఒక్కరు ప్రకారమే విద్యనభ్యసించినారని విశదమగును

ఇంగ్లాండు, అమెరికావంటిదేశాలలో స్త్రీలలో విద్యరానివారు నూటికొకరో యిద్దరో ఉన్నారు.

మధ్యకాలములో భారతీయస్త్రీలను వంటయింటికి మాత్రమే పనికివచ్చువారినిగాను, ఇంటిదాసీలనుగాను చేసివేసినారు. ధనికవర్గంవారు స్త్రీలను పర్దాలలో పెట్టిముఖ్మల్ పెట్టెలలోనూ పెట్టినముత్యాలవలె భద్రంచేసేఅలవాటుచేర్చుకొన్నారు. ప్రాచీనకాలంలో భారతీయస్త్రీలకు గొప్పగౌరవముండేది. వారికి విద్య పురుషులతోపాటు చెప్పించుచుండిరి. నిత్యకర్మలలో, ధర్మకార్యాలలో, యజ్ఞయాగాదులలో, వారికిపురుషులతో సమానంగా స్థానము, గౌరవమిచ్చిరి. అంతేకాదు. స్త్రీలు యుద్ధాలు చేసిరి, సైన్యాలు నడిపిరి. ఇన్నాళ్ళుఏండ్లక్రిందటివరకు మనదేశంలో రాజపుత్రస్థానములోను మహారాష్ట్రములోను, తదితర ప్రాంతాలలోను స్త్రీలు మహాశౌర్యమును చూపించుచూవచ్చిరి.

స్త్రీజనాన్ని మూలకుద్దరించేకాలంవచ్చింది. విద్యలేనందున స్త్రీలలోచాలామూర్ఖమైన ఆచారాలుచేరిపోయినవి. శిశుపోషణమనవారికి తెలియదు. పిల్లలకరోగంవస్తే వైద్యుని పిలిపించుటకు మారుగా గ్రామదేవతలకు మొక్కులు చెల్లిస్తూను, మంత్రగాళ్లనుపిలిచి దృష్టిదోషం తీయిస్తూను, భూతాలనుపారద్రోలుచుండును. ఇట్లు పిచ్చిపనులెన్నైనాచేయుచు తమ శిశువులను చేతులారచంపుకొన్నారు. ఆందుచేతప్రపంచములో అన్నిదేశాలపైకి మనదేశంలోనే పసిపిల్లలచావులు హెచ్చుగానున్నవి

హిందూసమాజంలో మధ్యకాలంలో ఎన్నెన్నో దురాచారాలు అనాచారాలు ప్రబలినవి. బాల్యవివాహాలట్టివే- బ్రిటిషిండియాలో బాల్యవివాహాలనిషేధశాసనము అయింది. బరోడా, యిండూరు, మైసూరువంటి గొప్పగొప్ప సంస్థానాలలోకూడా ఏనాడో యీశాసనంఅయింది. మనరాష్ట్రంలో కూడా ఈశాసనంఇంతలో అయినట్లయితే అది స్త్రీజనాభివృద్ధికి అపారంగా తోడ్పడినది అవుతుంది.

నవప్రభుత్వంవారు స్త్రీల ఆర్థిక స్థితి బాగుపడేటానికి ఒకశాసనం తేనున్నారని విశేషదనుఅంమమంచిదుండా చెడ్డదుండా అనే విమర్శకూడాం చేయకుండా కొందరుసనాతనులు అల్లరి పెట్టే దానికి మొదలుపెట్టినారు స్త్రీల సమస్యలలో పూర్వాచారాలలో మునిగినపురుషులకు సర్వకాలాలలో జోక్యముకలిగించుకొనే అధికారం ఉంటే స్త్రీలకు ఇంకముక్తియే లేదన్నమాట.

ఈనాటిమహాసభకు అధ్యక్షురాలినిగా శ్రీమతి కే. రామసుబ్బమ్మగారిని ఏర్పాటుచేసినది మీకందరికిన్ని తెలిసినదే. వారు కడపజిల్లావారు. శ్రీరామసుబ్బమ్మగారు గొప్పసంపన్నకుటుంబములో జన్మించినట్టివారు. గొప్పవారును, ధనికులును, వ్యాకీలరులును, దేశనాయకులును మద్రాసుశాసనసభాసభ్యులును, గొప్పవ్యక్తియు అయిన శ్రీకోటిరెడ్డిగారికి వీరుధర్మపత్నిగావుయున్నారు. శ్రీమతిగారు మంచివిద్యావతులు. అనేక సంవత్సరాలనుండి దేశసేవచేయుచు వచ్చినట్టివారు-వీరుకడపజిల్లా డిస్ట్రిక్టుబోర్డుయొక్క అధ్యక్షురాలు- పైగా విద్యాసంబంధపు కమిటీలో సభ్యులు- గ్రామాభివృద్ధి సమస్యలలో చాలాపనిచేయుచున్నారు-

శ్రీమతి కే-రామసుబ్బమ్మగారు అధ్యక్షపదవిభరించి మనకార్యక్రమాన్ని విజయవంతముగా నడిపి మనలనందరిని అనుగ్రహింతురని ప్రార్థించుచు మరొకమారు మీఅందరికిన్ని స్వాగతమును అర్పించుకొనుచున్నాను.

అటుతర్వాత శ్రీమతి కే- రామసుబ్బమ్మగారు అధ్యక్షపీఠమలంకరించి తమ అధ్యక్షోపన్యాసమును చదివిరి. అందు ముఖ్యభాగములివి.

అధ్యక్షోపన్యాసము

నన్ను ఈమహాసభాధ్యక్షతకు ఎన్నుకొనుటపైనాను ఆంధ్రయువతీమండలివారికి నా కృతజ్ఞతను ... మ ఆంధ్రదేశముపట్లగల సౌహార్ద్రానురాగమున కు సంఘైక్యభావనమునకు నిదర్శనము ... ము. నైజాంమండల సభలలో ... వారికేప్రత్యుపకారము ...

ఇప్పుడిప్పుడు కొందరుకనుషిలు స్త్రీలకున్నత్తి ... వారికేవిద్యావిహీనముగానే యీ ... భారతనారీలోకమున గొప్పపరివర్తనముకలిగినది ప్రాచీనభారత నారీమణులు ... విజ్ఞానములు ... కొననే యీఆధునికము ... స్త్రీలకుప్రత్యేకముగా ... స్త్రీలకు అగ్రస్థానమునిచ్చుచు అన్నిసంస్థలలోను మహోన్నతముకల్పించినది ... ఈ సర్వసత్యమును చాటుచున్నది, ... స్థానికస్వపరిపాలన నిర్వహణ దక్షతయుండు ... సిద్ధమైయుండు ... యేల సాధ్యముకాదని ... యుతేదని స్పష్టపరిచిరి

స్త్రీలకు పురుషులకంటె విద్య అత్యవసరమనుట అతిశయోక్తి కాదు. ఏకుటుంబిని విద్యావిహీనయోయేదేశపు స్త్రీసంతతివిజ్ఞానరహితమో యేదేశనారీమణి ఆస్వాతంత్రయో ఆకుటుంబము ఆదేశము ఆజాతికీర్తి ప్రతిష్ఠగౌరవ ఐశ్వర్య సౌభాగ్యసంతతులకు దూరమగును నేటివిద్యావిధానము హైందవనారీమణికి అనుగుణ్యముగా లేదు- స్త్రీవ్యక్తిత్వమును సంపూర్ణముగా నశింపచేసియిటుగృహనిర్వహణమునకుగాని అటుసతీత్వ మాతృత్వధర్మములకుగాని దేశసేవాతత్పరతకుగాని అక్కరకురాని కేవల పంపూలంకారప్రాయమైయున్నది. స్త్రీజాతి సమగ్రముగా వికసింపవలెనన్న యిప్పటివిద్యాప్రణాళిక పూర్తిగ పరివర్తనమొందవలెను అట్టివిద్య శిశురక్షణ చిత్రలేఖన సంగీతసాహిత్య ఆరోగ్యపాక, కళానైపుణ్యకలను పెంపొందింపవలయును బాలబాలికల సౌజవసౌహార్ద్రభావములను వృద్ధినొందించవలెను యి తటి భాధ్యతను నిర్వహించవలసిన స్త్రీలకైనను నిర్బంధ విద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టవలెనని ప్రభుత్వమును ఒత్తిడిచేయవలయును. బ్రిటిషుయిండియాకంటె హైదరాబాదు సంస్థానమునందు స్త్రీవిద్య వెనుకబడివున్నదని చెప్పవలసివచ్చినందులకు విచారముగావున్నది స్వదేశి సంస్థానములయిన మైసూరు బరోడ తిరువాన్కూరు మున్నగురాజ్యములందు స్త్రీవిద్య బ్రిటిషుయిండియాకంటెనువిపులవ్యాప్తి చెందినది. స్త్రీలవిజ్ఞానాభివృద్ధికొరకై ఆదేశములందు స్త్రీలకు ప్రత్యేకకళాశాలలు నిర్మించి సర్వతోముఖాభివృద్ధికై పాటుపడుచుండుట ప్రశంసింపదగ్గవిషయము. అస్వదేశ సంస్థానములకంటెను బ్రిటిషుయిండియాకన్నను స్త్రీవిద్యావిషయమున నైజాముప్రభుత్వము ప్రత్యేకశ్రద్ధవహించి స్త్రీలపురోభివృద్ధికై తగువసతులెన్నియో యేర్పరచి కళాశాలలనునెలకొల్పి ముందంజవేయునట్లు ఈఆంధ్రయువతీమండలికడుశ్రద్ధవహించి నైజాముప్రభుత్వమును వొత్తిడిచేయవలయునని కోరుచున్నాను,

విద్యవిలువను గ్రహించినపుడు విద్యావిహీనలయిన యువతులవిద్యావసరమును ఆలోచించవలసియున్నది వయోజనవిద్యరాజకీయ, ఆర్థిక, సాంఘిక దేశసేవాభివృద్ధులకు యెంతయో తోడ్పడగలదు, కొన్నిప్రజాసంస్థలు సంఘములు పురుషులవయోజన విద్యాభివృద్ధికే ప్రాముఖ్యతేయిచ్చుచున్నవి. స్త్రీ వయోజన విద్యాభివృద్ధికనువగు అవకాశము కల్గింపకుండుట మిక్కిలిశోచనీయము పురుషులకన్నను స్త్రీలకు వయోజనవిద్య ఎక్కువముఖ్యము.

భారతరమణీమణిగృహనిర్వహణ లలితకళావిషయ పాండిత్యములందే ప్రౌఢపుచ్చుక అవసరమైనవుడు రాజ్యాంగపరిపాలనా దక్షతయందు సమర్థురాలయియుండవలయును నేటిప్రపంచపరిణామము అహింసాసిద్ధాంత బద్ధమైన భారతనారీమణిని కాంతియుతగా భవిష్యత్తు ఆకాంక్షించునేమో, యీనాడుండవలెను సంసిద్ధతవహించియుండవలయును.

పరమేశ్వరసృష్టియందు స్త్రీపురుషులిరువురు సమానులయ్యును పురుషుల నిరంకుశ స్వార్థాశయములలో స్త్రీలు క్రుంగిపోవుచున్నారు, పురుషులు తామధికులమను సంకుచితదృష్టిలో స్త్రీలను చులకనగా చూచుటయు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమొక్కలించుక యివ్వకపోవుటవలనన్ను వుభయులమధ్య కొంతసంఘర్షణకు అవ్వన మేర్పడియున్నది.

హిందూసంఘమునకు చీడపురుగువంటి బాల్యవివాహమును పూర్తిగనిషేధింపవలయును. దానివలనకలుగుఅనర్థములు మిక్కుటములు. సంఘమునకు రక్తగ్రంథులమునకుదిక్కుపడి తలిదండ్రుల స్వార్థవహ్నిలో మక్కుపచ్చలారని ముద్దరాండ్రు ఆహుతియగుచున్నారు. కోరుకనిపసిమానవులను స్మశానవాటికకు సంసిద్ధులయిన ముసలికొరనులకర్పించి ఆటకట్టడం ప్రయత్నించడు పలేమాటు జరుగుచుండును. దేశసౌభాగ్యమునకు యిట్టిఅనర్థదాయకపెమాభారించుక యోచింపుడు.

హిందూసంఘమున బహుభార్యాత్వ స్త్రీలవివలన-న్యాయపద్ధతముగావిలంబితాచారములు సంఘమునుండి ఎప్పుడో పారద్రోలి ఉండవలసినది మనదేశమందు ఈపద్ధతియుండుటలవలనను కరము- ఈదురాచారములవల కుటుంబకలహములు చెల

మొదటిపేజీ చూడుడు

Printed and Published by, G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad Dn, Editor S Prathapa Reddy B. A B.L.